

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Revistă națională de știință și chestiuni sociale

Alegerile pentru Camerele Agricole.

Nu de mult au avut loc alegerile generale pentru Camerele agricole, o instituțiune nou creată. Cum România este „eminamento“ agricole, cum majoritatea covârșitoare a cetățenilor țării sunt agricultorii, nimic nu este mai natural, mai imperios decât ocrotirea agriculturii prin crearea de instituțiuni, cari se aibă de singură datorință aceasta preocupare. Aceasta cu atât mai vărtos că numai cu câteva luni în urmă politica de comprimare a prețurilor pentru produsele agricole ne-a transformat din grănar al Europei în țară importatoare de cereale, pentru ca să nu ne bată foamea la ușă.

Data fiind situațiunea precară a agriculturii românești, alegerile pentru noua instituțiune creată cu scopul de a reprezenta interesele acestei agriculturi, cel mai de frunte isvor de belșug și bogăție al țării, erau de cea mai mare importanță profesională și în același timp de o extremă însemnătate națională. Oricât de mult calitatea de cultivator de pământ este numai o profesiune ca orișicare alta, nu trebuie să se uite că acești profesioniști sunt aproape întreaga națiune românească, că solul fertil este singura și adevărata comoară a țării rămasă aproape pe deantregul în mâini românești. De aceea pentru aleșii în fruntea Camerelor agricole nu trebuiau decât 3 criterii, însă aceste neapărat: *destoinicia profesională, integritatea morală și suflet hotărât românesc. Politica de partid, politicianismul profanator, sectar sau demagogic, care trece nepăsător și sfidător pe lângă durerile și neajunsurile țării și a sătenilor nu avea ce căuta în aceste alegeri!*

Ne-a fost dat să vedem altceva: toate partidele s'au aruncat cu furie asupra corpului electoral îmbrâncindu-se pentru pradă: unii să-și legitimeze prelungirea guvernării, alții să-și justifice dreptul la succesiune. Astfel ar fi de prisos să căutăm programuri de muncă, măsuri de îndreptare, de salvare a păturei de

agricultori greu încercate în acest match electoral dat cu o furibundă frenezie. În schimb compromisuri, carteluri, imperecheri degradătoare lipsite de orice sentiment de pudoare și demnitate națională câte vrei. S'a antișambrat la jidani, la unguri, sași, șvabi, bulgari, ruteni; promisiunile de ordin economic și politic au curs potop și minoritarii cu un rânjat sarcastic și disprețuitor au privit din înălțimea situației de arbitri, unde i-au înălțat partidele politice zise românești, la svârcolirea hădoasă și nedemnă ci li se oferea drept spectacol gratuit.

Culmea înjosirii o constituie cunoscutul comunicat al partidului maghiar, prin care se dă voe organizațiilor județene să facă cartel electoral cu partidele românești interzicându-le însă de a admite pe listele comune și a vota români, cari în trecut au manifestat sentimente naționale mai pronunțate. Cum să mai edificăm lista aleșilor din județul Maramureș, pe care figurează 5—6 jidani pursânge, meniți să „ocrotească“ agricultura românească și săteanul orop-

sit de lipitorile conaționale pripășite din Galiția ?!

Ajunge din acest tablou sinistru și desonorat! Priviți rezultatul numeric al voturilor și veți vedea răspunsul demn ce a dat țărâniea de baștină saltimbancilor politici: din mulțimea fără număr a alegătorilor au votat numai zeci de mii, restul a întors spatele cu dispreț acestor panglicării. Numai unde s'a apelat la demnitatea națională pe just motiv, participarea la vot a fost normală.

Poporul românesc s'a deșteptat: sătul de necinste, secătuire, demagogie și bătae de joc pentru tot ce are mai scump, sfânt și sublim va ști încurând să curățe atmosfera viciată a vieții publice și să trimită la plimbare pe toate partidele, cari au ochi și nu vreau să vadă, au urechi și nu vreau să audă.

Ora se apropie și când va suna odată cu alegerile generale, poporul românesc va osândi pe cei păcătoși față de trecutul și viitorul Țării și își va da alți cărmuitori politici conștienți de relele ce ne bântuie și hotărâți să aplice tratamente eroice.

Valeriu Pop

Calcule greșite

În viața publică a țării întregite asistăm la un fenomen politic ciudat: pe de o parte se face un sgomot asurzitor în arenă, asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei și larma crește în raport indirect cu importanța afacerii debătute; pe de altă parte se urzește țesutul dens și greu al tăcerii asupra celei mai vitale chestiuni din viața neamului și a Statului nostru de după război: tac partidele politice și se căsnesc din răspuțeri să impună tuturor o tăcere mormântală asupra chestiunii *ovreiești*. Și cu cât se străduesc mai mult cu atât isbutesc mai puțin; de altfel e firesc ca într'o pornire de muțenie forțată, cuvântul de ordine, obținut prin concursul nedeclarat al tuturor partidelor interesate să nu-și îngrămădească greutatea în cale, e

firesc să nu prindă cuvântul de ordine în mrejele lui adormitoare sufletul trezit prin suferință, al poporului român.

Mulțimea, care nu face politică dar poartă pe umerii ei, pe toți politicienii cu limba legată de frica jidanilor, simte în trailul ei de toate zilele, o apăsare crescândă, despre care la intervale tot mai mici înțelege să informeze, cum poate, și pe guvernării noastre. Așa se explică mișcarea spontană și autohtonă a studenților, ieșiți din sânul poporului mai ales dela sate, care mișcare modificându-și felul de a se manifesta și respectând legalitatea, prinde tot mai mult atât în adâncime cât și în suprafață. Așa se explică valul năprasnic de simpatie și solidarizare a populației din județul Putna

nu numai din orașul Focșani, cu soarta tânărului, care provocat de un prefect de poliție bătaș a deschis procesul național dintre noi și jidani în fața justiției poporului care nu face diplomație ca reprezentanții lui politici, ci își strigă suferința, ce-l înăbușă până la o lentă agonie. Așa se explică verdictul juraților dela Turnul-Severin rostit în acea atmosferă care a înălțat și purificat toate sufletele, dela cel din urmă țaran până la reprezentanții puterii administrative și judecătorești din județ, înregistrându-se singura excepție a „mercenarului“ cu numele Costaforu.

Cu cât guvernării tac mai eroic, cu atât opinia publică neaș românească — nu aceia fabricată de „anumita presă“ — vorbește la orice ocazie, mai clar și mai răsunător.

În afară de această constatare, mai trebuie însemnat încă un fapt și anume: toate guvernele dela unire încoace s'au străduit prin tot felul de măsuri, administrative sau legislative, să capteze bunăvoința jidanilor, legănându-se în iluzia că din dușmani ni-i vom face prieteni. Rezultatul: cu cât i-am complexat în 6 ani cu mai multe foloase, cu atât ei se depărtează mai hotărât de interesele țării, care-i hrănește din belșug. Vom aminti câteva fapte incontestabile.

După atât amar de suferințe, se deschidea aievea cadrul politic al României-Mari. Cel dintâiu act, săvârșit la pragul țării mărite a fost un act de generozitate: a fost emanciparea evreilor cu iertarea lor de consecințele grele ale celei mai perfide și mai dușmănoase purtări din timpul războiului și al ocupației germane. Și credeți, dlor cititori, că le-a încolțit în suflet, un fir de recunoștință? vre o slabă pornire de a se apropia de noi, de a se identifica cu interesele noastre? Din contra, conștiința solidarității lor de rasă crește neîncetat. Hotărârea lor de a se cultiva ca *corp separat* în sânul națiunii române se manifestă zi de zi mai zgomotos și mai provocător, după ce au obținut cetățenia română. Acum se trădează intenția lor: ei nu pretindeau cetățenia spre a se contopi cu poporul de baștină, ci spre a se bucura de toate beneficiile calității de cetățean român; rămânând totuși în același timp *membri politici activi* în slujba neamului lor având un ideal strein, nu numai deosebit de al nostru dar în luptă constantă și tot mai inversunată cu legitimele noastre aspirații de întărire națională. Jidanul încetă-

țenit reprezintă această anomalie în istorie, ca unul și același individ să poarte în sine două naționalități: una *adoptată* spre a-și face interesele și alta *înăscută, inalterabilă* de care nu se poate lepăda chiar dacă ar voi cu tot dinadinsul. Din această duplicitate, nu pierde decât acela care a avut naivitatea să-i imprumute masca cetățeniei. Iată ce scria asupra acestei chestiuni jidanul Lucian Wolff în *Pall Mall Gazette* din 24 Noembrie 1895:

„*In ciuda afirmațiunilor contrare, eu susțin că jidanii sunt mai întâi jidani și apoi englezi, și dacă ar fi altfel, aș fi foarte mâhnit pentru iudaism. Nu vreau să mai discut absurditatea că ar trebui să se pună sentimentul naționalității limitat la un popor deasupra aspirațiilor umane (cosmopolite) pe cari le-am învățat prin cuvintele cele mai sacre dela Înțelepții rasei mele*“ (Vezi A. Netschvolodow, *L'Empereur Nicolas II et les Juifs*. Paris 1924 pag. 271).

În Marea-Britanie, cu mijloacele ei enorme de absorpțiune jidanii nu se asimilează după spusele unui șef al rasei lor; și în România-Mare credeți, dlor frunțași politici, că se vor contopi cu neamul nostru? De ce să ne ascundem după degete și să nu recunoaștem gravitatea problemei ce se pune poporului nostru la pragul unei noi epoci din istoria lui?

Odată evreii încetățeniți în România-Mare, toate partidele politice au deschis ușa nouilor cetățeni, dându-li-se sub o formă mai concretă putința să se apropie de noi și astfel avem: jidani liberali, țărăniști, averscani, naționali, etc. Care a fost rezultatul? Au intrat în diferitele partide ca simpli informatori, ca să nu zic spioni, dar păstrează o crescândă solidaritate între ei; pentru că pe ei nu-i interesează mersul vieții publice într'o țară, pe care nu o iubesc, dar o amăgesc în măsura în care o pot dezorganiza și aduce sub influența lor nefastă prin puterea corupătoare a banului. Ei de fapt stau, *ca națune aparte*, deasupra partidelor politice, urmându-și ținta de aservire a României cu o tenacitate și o forță distructivă, ale cărei efecte le simțim în toate piețele, pe cari mâna nevăzută dar plină cu aur a rasei lui Israel le îngrămădește în calea consolidării noastre.

Alt fapt. Fiind amenințați cu moartea prin foame și pogromuri în Rusia, dezorganizată de ei și aprinsă de ură contra lor din cauza tiraniei jidovești a conducătorilor sovietelor,

s'au pornit jidanii către Basarabia. Au intrat multe, multe sute de mii prin vinovata noastră indulgență. Acum cer drepturi; guvernul îi admite cu bilete de liberă petrecere și drepturi vor dobândi cu toții. Credeți că se poartă bine în țara care i-a salvat dela o moarte sigură? Nu. Fac bolșevism cu intenția bine precizată de a sfărâma organizația noastră de stat.

Alt fapt. Guvernul a crezut de cuviință să nu facă deosebire între studenții români și jidani cari studiază în streinătate, în ce privește acordarea de valută — francul cu 4 lei — pentru înlesnirea studiilor. Din contra, făcând o socoteală de proporție, au beneficiat de valută mult mai mulți tineri semiți decât români. Cum credeți că s'au purtat la Paris puii de năpârcă încălziți la sânul Băncii Naționale a României întregite? Ne-au bârfit cât au putut mai perfid și mai intens, pozând în victime ei și cu tot neamul lor de paraziți. Iată gratitudinea jidanului la 20 de ani!

Alt fapt. Vine astă primăvară un jidan, mare sionist, în țară. E primit într'un mod care a revoltat pe toți românii de caracter și cu simț național. Bine înțeles oficialitatea își făcea iluzia că va dobândi simpatia neamului lui Israel, făcând curte unuia dintre frunțașii lui. În schimb, iată cum scrie revista neamului — *La Revue juive* — în No. 2 din 15 Martie 1925, pag. 282, despre guvernul român cu privire la pretensele tulburări antisemite. Să-mi fie permis a reproduce calomnia în toată savoarea ei nuanțată prin limba, în care a fost debitată dela început:

„*Le gouvernement n'ose même plus atténuer la violence du mouvement antijuif. Il semble prisonnier des bandes antisemites, créées et subventionnées par lui. Lorsqu'on envisage dans une ville le rétablissement de l'ordre, il arrive que les chefs de l'administration soient assassinés par des étudiants, auxquels l'impunité est assurée d'avance*“ Ați înțeles, dlor înalți demnitari, cari v'ați gudurat pe lângă persoana lui Sokolof la București și la Kișinău? În fundul sufletului său jidanul v'a desprețuit și a rămas cu aceeași ură atavică, pe care a deslănțuit-o prin presa-i aservită imediat ce a trecut granița. Sunt de o palpitantă actualitate rândurile scrise de dl N. Iorga acum 22 de ani, în cartea intitulată „*Cuvinte adevărate*“ pag. 250 referitoare la gândul ascuns și atitudinea jidanilor de marcă față de noi.

Iată ce spunea: „*Un lucru e sigur: că dintre evreii ce sunt la noi, cei mai mari dușmani ne sunt acești evrei bogați, culți, pe cari îi trimete Europa pentru a descoperi bogății într'o țară neexplorată; cari sosesc cu conștiința, că vor fi colonizatorii stăpâni. Aceștia vor mai mult să domine și nu individual, ci prin tot poporul lor ce se află la noi. Din oficina lor pornesc cele mai otrăvite minciuni, cele mai nemernice insinuări; ei predică prin scris și grai cruciata umanității împotriva noastră. Față de dâșii, cari se cred în satul pustiu, trebuie paza cea bună, observarea neconținută*“. Așa vorbea marele nostru învățat, pe vremea când nu-l muncia gândul să ajungă cu orice preț prim-ministru, chiar prin forța ocultă a finanței jidovești. De atunci omul s'a schimbat: ros de o bolnavă ambiție, astăzi tace cu diplomație asupra pericolului evreiesc, pe care toată suflarea românească îl vede, numai în ochii dlui Iorga nu mai există!

Alt fapt. În criza generală, ce bântuie viața economică de după război, guvernul a crezut, că se va mai ieftini viața dacă se va introduce un moratoriu în favoarea negustorilor față de creditorii streini. Bineînțeles, de acest moratoriu au profitat într'o enormă majoritate jidani, cari dețin comerțul nostru exterior. Rezultatul? Nu a fost ieftinirea vieții, deși jidani comercianți au câștigat enorm; ci din contră viața se scumpește pe zi ce merge, pentru că așa lucrează oculta jidovească în scopul de a distruge actuala ordine socială și economică; așa își învață neamul „Înțelepții Sionului“ în Protocolul VI prin următorul punct din programul lor stabilit la primul congres sionist, ținut la Basel în 1897. Iată ce spune și invităm pe cititor să reflecteze dacă preceptul nu se aplică exact în viața noastră de toate zilele:

„*Noi vom face să se ridice mereu salariile, cari totuși nu vor aduce nici un profit salariaților, pentru ca tot noi în acelaș timp vom face să se scumpească obiectele de prima necesitate*“. Nu se poate o mărturisire mai clară, oglindind mai exact situația în care ne sbatem fără putința unei ieșiri.

Facem tot posibilul ca să fim pe placul jidanilor, în iluzia, că doar vom dezarma pe dușmanul implacabil. Incercarea e zadarnică. Calculule sunt greșite. Din seria greșelilor de calcul, mai reproducem câteva. Acum câteva luni ziarul „Viitorul“ denunța opiniei publice pe semitul,

îmbogățit enorm, prin faptul războiului, pe Blank, că nu a plătit nici o centimă ca impozit la venitul global. Foile jidovite au răspuns ocilind cu perfidie chestiunea frustării legii. Rămâne stabilit, după însăși concluzia ziarului guvernamental, că jidanul nu plătește impozitul datorat. Sancțiunea? Niciuna. De ce? Spre a nu indispuce pe acela, care ne-ar ridica în cap, crede guvernul, toată plutocrația internațională semită, pe care a înșirat-o în jurnale cu ocazia nunții sale, spre a se lăuda și a ne intimida cu protecția lui de peste hotare.

Pe când administrația financiară urmărește pe cel sărac vânzându-i și cenușa din vatră pentru a obține plata impozitului, Ministerul de finanțe nu are curajul să supună conform legii pe exploatatorii jidani ai pădurilor noastre la impozitul de 18,50%, din valoarea *actuală* a hectarului de pădure, care costă astăzi între 40—60.000 lei; ci se mulțumește cu un impozit socotit la prețul de cumpărare al pădurii din vremea când hectarul s'a vândut între 270 și 1154 lei, și astfel Statul păgubește la impozite cu 200 milioane lei anual! Deși inspectorul silvic dl Florescu a atras atenția ministrului de finanțe printr'un raport special¹⁾ asupra acestei chestiuni, jidani continuă a beneficia de favoarea mai sus menționată. De ce? Pentru că, frica de ei covârșește simțul apărării intereselor de Stat la cel mai dârz dintre miniștri. Ce trebuie să fie la departamentele celorlalți?

Alt fapt. S'a vorbit, s'a publicat chiar în ziarul „Viitorul“ dispozițiile fundamentale ale unei legi, pe care o anunțase dl ministru al Justiției: era legea asupra *impreviziunii*. S'a discutat puțin de tot în presă enorma ei utilitate și apoi s'a făcut o suspectă tăcere. De ce? Pentru că asemenea lege, votată și aplicată cu toată rigoarea, ar fi luat mai ales din mâna jidanilor beneficii actuale, stipulate fiind dintr'o vreme când cealaltă parte contractantă nu putea prevedea schimbarea fundamentală a situației economice și deprecierea leului în așa măsură, încât această parte contractantă prin executarea contractului a sărăcit, iar jidanul se îmbogățește în baza unui temei juridic, pe care astăzi nu-l mai recunoaște ca valabil, nici simțul echității, nici interesul național în orice țară civilizată. Pretutindenii s'a legiferat, corectându-se urmările dez-

¹⁾ A se vedea studiul dlui Florescu în No. 2 din 15 Mai al acestei reviste.

truoase ale *impreviziunii* scuzată prin împrejurări zguduitoare, istorice; numai la noi nu se legiferează această chestiune, spre a nu se atinge interesele plutocrației semite, cari ne-a cumpărat pădurile, moșiile și casele pe un preț de nimic și care ne amenință cu Liga Națiunilor, dacă ne atingem de bunurile ce ni le-au smuls de obișnuita rapacitate de cămătări. La asemenea amenințări tremură orice minister în România-Mare, pe când în România mică guvernul lui I. C. Brătianu trecea cu un admirabil curaj peste amenințările jidovimei coalizate la 1878—79 și nesocotea la 1883, spre a ne păstra Dunărea, toate dispozițiile conferinței dela Londra, care hotărâse fără noi, în contra intereselor noastre. Oare istoria nu mai servește decât spre a o scoate la ocazii ca moaște îmbrăcate după cerințele ticluite ale unei solemnități sarbede? nu servește oare să inspire, să scuture și să aducă la simțul răspunderii pe conducători în momentele grele când făuresc hotărâri de care depinde propășirea întregii țări?

Din faptele mai sus expuse se desprinde neîndoelnic o politică precisă față de jidani: nu numai de a-i trata pe un picior de egalitate față de cetățenii de baștină, *dar și de a-i favoriza*. În ce scop? în scopul de a câștiga simpatiile neamului, care astăzi având puterea banului exercită implicit asupra lumii, secătuită de război, și conducerea de fapt a legăturilor dintre popoare. Se pune însă o întrebare: este permis unui conducător politic să sacrifice rând pe rând toate bunurile națiunii lui pentru o simplă iluzie: să se violeze sanctuarul curat al familiei naționale introducând în ea niște venetici inasimilabili și eterni dușmănoși? să se calce Constituția, pavăza intereselor noastre permanente, care nu permite colonizarea țării cu neamuri de ginte streine, admitând totuși colonizarea Basarabiei, a Bucovinei și Maramureșului cu jidovimea fugită de dincolo? este permis să se pericliteze cultura românească de astăzi și deci conducerea de mâine a țării, prin neintroducerea proporționalității în toate treptele învățământului nostru? să se consume toată averea noastră forestieră prin exploatarea de 3 ori, mai mult decât ne trebuie, a pădurilor noastre?

Este permis să primejduiești viața națiunii, Constituția, cultura și averea națională în goana după himera împrietenirii cu jidani? Istoria ne

spune, că nici un neam nu s'a putut împrieteni cu ei; faptele recente ne conving zi cu zi de același ade-văr. Atunci sacrificiul este zadarnic. Este zadarnic, pentru că jidanul are un simț mai fin decât aceia, cari îi fac silă cu dragostea. El știe din experiența lui milenară în general, și simte în special față de România, că locuitorul autohton nu-l poate suferi și că, cu cât se va desvolta mai mult cultura între Nistru și Tisa cu atât antisemitismul va crește ca urmare firească a pretenției legitime din partea românului, ca el să fie deținătorul necontestat al averii și puterii pe aceste plaiuri. Este natu-ral să fie așa: după cum la semiții moderni crește sentimentul naționa-lității proprii și al solidarității, me-nită să o potențeze; tot astfel la români, cari s'au regăsit laolaltă în cea mai frumoasă și bogată țară din Europa, este natural să crească, să înflorească și să dea roade naționale simțul iubiri de țară, clari-ficat și înălțat prin lumina școlilor. De aceea zic, vă înșelați, dlor poli-ticiani, când credeți, că evoluția duce spre o apropiere cu neamul care voește să sugrume și să daune acest popor ro-

mân, care a dovedit cu arma în mână, că voește să trăiască stăpân în țara strămoșilor lui. Oricât ați voi să în-lăturați antagonismul, el se ridică, se ascute și va izbucni prin însăși voința noastră de a trăi. Chestiunea aceasta este cea mai grea ce se pune neamului românesc; dar nu este o problemă specific a noastră, este o problemă europeană. Lumea adormită mai înainte cu teoriile nar-cotizante ale umanitarismului și to-leranței până la sinucidere s'a deș-teptat după război la un spirit na-țional și la concepția ordinii în Stat. La lumina acestei îndrumări națiu-nile europene, văd în jidan fermen-tul dezordinii și al internaționalis-mului cum s'a dovedit în aplicarea bolșevismului și de aceia curentul antisemit crește pretutindeni. În a-ceastă situație guvernării noastre, oricare ar fi ei, trebuie să înțeleagă, că în viața publică a acestei țări a intrat un element nou tot mai vigo-ros, de care vor fi obligați să țină seamă: o mișcare generală antise-mită, ce prin măsuri legale de curaj se poate canaliza, dar nici într'un chip nu se mai poate opri.

I. C. Cătuneanu.

Umanitarism modern — Tâlhărie jidovească

Tendințe oculte jidovești, de a răsturna toată ordinea socială și de concepțiuni etice — idei și practice, apărute deodată cu cultura primitivă sufletească a individului, multipli-cate evolutiv în cadrul legilor firii și a raportului de necesitate, prin munca și zelul de nobilitare, a ne-numeratelor generații trecute, — au născocit, după paravanul: *Dreptul omului*, — lozincă frumoasă, pentru înăfptuirea căreia, a curs întru feri-cirea individului și a națiunilor, atâta sânge creștinesc nevinovat, — narcotice puternice de amănție, pentru un număr destul de respec-tabil al omenirii zilelor noastre, îm-brăcându-le în luxosul și eufonicul triumvirat al secerișului revoluțiunei franceze: *libertate, egalitate, frater-nitate, fără condițiuni și restric-țiuni*.

Iar, din complexul acestei doctrine emfatică, utopie, care nici în ceruri nu și-ar găsi aplicarea practică, au zemislit un nou măslad de prostire al lumii: *dogma umanității genera-lizată indiferent, față de or și care individ a societății*.

Analizând această marfă mercan-tilă jidovească, ne vom convinge că este o potemkiniadă meșteșugită, de

a voala amoralitatea, de a naște trândăvia, de a sprijini anihilarea ierarhiei și destrămarea ordinii so-ciale, de a încuraja crima, un mij-loc de jefuire a semenului, a socie-tății și a Statului, chiar și dacă cei cari o aplică au intențiuni cinstitute, creștinești.

Din șirul nesfârșit al acestei mo-lime moderne, las să urmeze unele, pe seama fiecărui individ, lăsând complectarea fără multă bătaie de cap pe care nu l'a ajuns blăstămul să poarte vreun picur de sânge ji-dovesc, în organismul său.

Din conclusiunile, ce se eviden-țiază indiscutabil, va fi în stare să vază fiecare adevărul ce se ascunde după acest făt nelegitim și poate se va nuzui, cel puțin în viitor, să dis-trugă, până la o anumită măsură, umanitatea zilelor noastre.

Umanitatea, în serviciul muncitorimei

După statisticele, ce ni le prezenta, în anii trecuți, guvernul vienez, con-firmate prin spusele oamenilor de bună credință, în mizeria dureroasă a poporului autohton din Austria germană, trăiau satisfăcându-și pof-tele aristocratice, peste una sută mii,

de așa ziși muncitori, elvețieni, itali-eni, francezi, din totalitatea cărora șasezeci și șapte procente erau ji-dani, emisari poate, ai internaționa-lei roșii moscovite.

Modalitatea de trai, nu o câștigau, excepționând uzura și comerțul clan-destin, prin nici o muncă productivă. Cu toții, erau reprezentanții acelei noi boli sociale, a somajului, căreia i s'ar potrive foarte bine botezul ro-mânesc de lenevie, cărora legile existente de umanitarism jidovesc, le dădeau din buzunarul semenilor har-nici, a burgheziei urgisite, dar plă-titoare de dări grele și a țărăniei, suportătoare de dări greutăților unui Stat, ajutorul de existență, răsplata trândăviei.

Cu aceste parale incasate pe ne-muncite „sărmanii muncitori“ treceau la începutul fiecărei luni granița, în Austria germană, unde în urma di-ferenței de valută își permiteau orgii bahantine și luxuri ca în povești, ca apoi la finele lunii, să se rein-toarcă în patria lor, pentru a încasa din nou ajutorul de existență, sau, nici să nu se mai reîntoarcă, ci să aștepte competențele bănești, expe-diate de vre'o rudă, sau prieten de a lor, ca să continue boeria, de unde au lăsat-o.

La invitarea guvernului austriac, de a părăsi capitala republicii și a se angaja în lung și latul țării, ca muncitori agricoli, cari se căutau ca aurul în mine, acești reprezentanți ai umanității, acești încarnați șovi-niști ai nivelării sociale, au refuzat propunerea, cu scârbă și revoltă, susținând că nu sunt țărani, ci „Domni muncitori“ și au rămas mai departe în Viena, până când au fost expulzați cu forța.

Se prea poate, că unul dintre acești muncitori, în urma multor ne-voi postbelice, să nu fi avut de lu-cru în spectacolitate și patria lor. Dar tot atunci care om cu minte sănă-toasă, va susține, că e scris în vreo lege fie omenească, sau dumneze-iască, să-ți câștigi existența din munca specialității tale.

Dacă un țaran fruntaș, când îl ajunge năcazul, se duce cu caii sau boii săi, în pădure la tras-de lemne, pe seama altora, sau zicem, un pro-fesor, când vrea să-și petecească pantalonii rupți și să astupe gurile flămânde ale familiei sale, ca să facă economii, taie lemne, sapă, ară pentru sine, sau se istovește pentru străini, cu lucrări ce nu cad în cer-cul activității sale, etc, de ce să nu muncească și acest „domn muncitor“ specialist, la pădure, la fân, la coasă,

la moară, la var, la ogorât, la secerat, sau să se angajeze ca servitor, chiar dacă diploma sa, ar fi eliberată de academia sfinților maiștrii ai internaționalei bolșevice?

Binevoii a face acum socoteala, câte parale au putut storce, în decurs de un an, acești favoriți ai umanității moderne, din casa celor cari i-au susținut și țveți rămânea uimiți de sumele enorme, la cari s'au ridicat ajutoarele de existență.

Involuntar, în mintea ficărui gânditor serios, se va naște întrebarea: care poate fi motivul unui sprijin pe cât de tâlhăresc, pe atât de nemeritat, și aprofundându-ne în căutarea unei explicațiuni răspunsul va curge, clar, logic, cu rezultatul: desvelirea tacticei și scopurile machinațiunilor jidovești.

Sumele de bani, fie, că au fost puse la dispoziție de sindicatele muncitorești, fie, că au fost scoase din visteria țării, au servit tot numai intereselor jidovești.

În cazul prim: dacă mijloacele de existență nu s'ar fi dat aristocrației vagabonde muncitorești, aceasta ar fi fost silită să lucreze, indiferent ce. Concurența brațelor muncitoare s'ar fi mărit, urmarea ar fi fost ieftinirea lor, în consecință scăderea prețurilor tuturor articolelor, fie fabricate, dar cu deosebire a produselor agricole, ar fi urmat o îndestulare relativă, atât pentru producător cât și pentru consumator și muncitor.

În cazul al doilea: Visteria țării ce reprezintă dacă nu impozitele plătite de cetățeni, sau împrumuturile luate dela finanța internațională jidovească?

Oculța finanței internaționale jidovești știind prea bine acestea, se va opune, sau va sprijini, chestiunile ce o privesc atâta vreme, cât societatea omenească va tolera existența instituțiunilor create de ea, pentru mărirea și îmbogățirea poporului ei, nefericirea și subjugarea întregii lumi negoime.

Și iată de ce. Cel mai mare dușman al îndestulării și fericirii individului și a societății nejidovești, e jidanul. Dacă acestea s'ar întrupa, în măsură posibilă, pe acest pământ, jidanul nu ar mai avea ocazia să pescuiască în apă tulbure, să-și facă mendrele neomenesți. Ar fi silit, sau să muncească, alături de ceilalți muncitori, sau să piară, ca un părăsit, căruia i s'au epuizat mijloacele de subsistență. Și fiindcă munca, e o noțiune inexistentă pentru el, va face totdeauna, tot posibilul, ca să

nu fie nevoit să trăiască de pe urma ei. Apoi, concurența fiind cel mai mare inamic al posibilității de jefuire a lumii negoime și de acumulare a grămezilor de aur nemuncite în caselle jidovești, evident, că aceștia vor face tot posibilul, ca aceasta să dispară. Iar dacă Statul, sau societatea, ar pune stavilă nebuniei umanității de a ajutama, fără nici un criteriu, armate întregi de bandiți, jidovimea, ar perde garda apărării și promovării intereselor lor — muncitorimea — pe când Statul ar câștiga enorme sume de bani, pe cari le plătește din sudoarea feții harnicilor cetățeni, bancherilor jidani, acestora apoi, li s'ar nărui terenul prielnic de a provoca zilnice nemulțumiri și de aservire a lumii negoime.

Numai cel ce cunoaște organizația și sufletul jidovit al muncitorimei, va fi în stare să aprecieze, câștigul enorm, ce ar rezulta de pe urma dispoziției acestui fel de umanitate.

Tot în această categorie de umanitarism fals se poate înșira și arcadia ferice a muncitorilor și cu deosebire mineri, din România-Mare, cari sunt răsplățiți astăzi cu plăți de ministru, pe lângă primirea în natură, de alimente, haine, încălțăminte, în preț, pentru ceilalți muncitori din bazmele vremurilor anterioare războiului, pe când imensa majoritate a țării se sbate în neputința de a-și câștiga, nu mai mult, decât pâinea cea de toate zilele.

Și oare de ce aceste retribuțiuni cari revoltă lumea, contra muncitorului?

Crede cineva, că muncitorul industrial, muncește mai mult, mai greu și mai cu folos, decât alt membru din serviciul societății, sau a Statului și cu deosebire țăranul?

Să poate să asemeni o zi de coasă a economului, cu 16—18 ore la zi de trudă, sau douăzeci și cinci de ani de carte a intelectualului, cu cele opt ore zilnice a muncitorului, lucrate indiferent, chiar în măruntaele pământului?

E drept, e omenesc să-ți bați joc de munca istovitoare a celui de întâi, de pe urma căreia trăești și tu, e rațional și creștinesc să neglijezi, răsplata justă a serviciul celor din a doua categoric, pe când tot atunci pe cel din urmă îl încarci, din belșug cu daruri nemeritate?

Acest mod de gândire, aceasta cumpănă de răsplată, nu o va putea înțelege nimenea, până ce nu va fi clar, cu dedesubturile fraternității jidano-muncitorești.

De ce reprezentanții jidani, sau jidăniți ai așa zisei vieți constituționale a Statelor susțin între toate împrejurările revindecărilor, de multe ori absurde, ale muncitorimei, aruncând lozince de balamuc, asemenea deputatului jidan Ledebour: „că atunci va fi fericire și dreptate în lume, când șampania va deveni o băutura zilnică a clasei muncitorești“?

Înțelegi acum, de ce numai în satul muncitoresc miner, Petroșeni, sunt 90 cârciune, — de sine înțeles aproape toate în mâni jidovești — și să bea anual două sute optzeci mii de litri de spirt, patru sute optzeci mii litri de vin, cincisute cincizeci mii litri de cognac și una sută douăzeci și cinci mii sticle de șampanie, toate în valoare de peste treizeci milioane lei.

Vezi ce simplă explicația onorabile cetitor, când faci socoteala, că din acele 30.000.000 lei cel puțin zece milioane se varsă în sacul fără fund al crășmarilor jidani.

Mai adauge la aceasta baltă de alcool, în care s'ar putea scâlda întreagă populația unui județ și cantitățile băute în celelalte centre miniere și te vei convinge, că Dunărea, e un biet izvoarăș de munte, pe lângă totalul băuturilor ce se varsă anual în gâttele muncitorimei.

Nu uita să completezi statistica, cu câștigul imoral și material al jidovimei, ca să vezi cât este de orbit de umanitatea jidovească.

Vor fi mulți idealști, inconștienți în slujba jidovimei, cari vor zice: Muncitorul trebuie deșteptat. E o datorință patriotică să-i arăți pericolul ce amenință Statul și societatea, de pe urma alianței sale, e un imperativ uman să-l smulgi din ghiarele acelora, cari îi infectează sufletul și îi sapă mormântul.

Vorbe. S'a încercat în toata lumea și fără nici un rezultat. Bea de rupe muncitorul englez, ca și cel neamț sau american, e bolșevizat muncitorul francez, român, sau italian cași. cel rus

II. Umanitarismul jidovit al Ocrotirilor sociale.

Cine nu a auzit apoi, de acei „Spitalsbrüder“, cari colindă județele, ba chiar și țările pentru a se introduce ca bolnavi, cu deosebire iarna, în spitale, unde la căldură și adăpost, înșală în cazul cel mai bun mărնimozitatea medicilor, simulând zi de zi alte boale, sau exrochează și jefuesc, colegi de spitale, aievea suferinzi.

Să nu credeți, că numărul acestor

nemernici e atât de neînsemnat, încât să nu merite nici o amintire, șau să nu aibă o repercusiune antimorală și materială asupra societății și a Statului.

Și fiindcă la noi, nici vorbă nu poate fi de statistici de această natură, îmi bazez calculele, referitor la această chestiune pe datele guvernului german, care în 1910 prezintă aproape douăzeci de mii de vagabonzi din această categorie, dintre cari, peste 3000 erau cetățeni străini, strecurăți clandestin peste frontieră.

Să presupunem, ca fiecare în decurs de un an nu a stat mai mult de 30 de zile în spitale, nu 54 cum reese din datele statistice, vom avea 600.000 de zile. Schimbați acest timp prețios, în bani, pe cari a trebuit Statul să-i plătească pentru întreținerea lor, adăugați și pierderea suferită de economia națională prin sustragerea dela muncă, a brațelor acestor excroci și vieți căpăta sume fantastice, chiar și pentru zilele de după război, când suntem obișnuiți a vorbi numai în milioane.

Transpuneți teatrul acesta în țara noastră, faceți calculele în raport cu numărul populației și cu erori de 100% și vom înțelege de ce asudăm din greu și ne sdrobim oasele muncind, unde ne duce rōdul ostenelelor noastre — pe gârla neseacă a umanității jidovești.

Cine nu ar putea povesti nenumărate întâmplări, ca cele ce se petrec zilnic sub ochii noștri: când în urma unor necesități presante ești silit a apela la ajutorul unui perde vară, apt de lucru, de cari e plină lumea acum și căruia făcându-i oferta de răsplată cu 50 lei și mâncare la zi, pentru tăiatul alor doi metri de lemne de foc, îți răspunde, conștient de lipsa arzândă a brațelor sale în serviciul tău: „că cerșind câștig tot atâta“ și întorcându-ți spatelul revoltat, râde cu hohot de prostia umanității.

De câte ori apoi, nu-ți vine să râzi de sfătoșenia unui doctoraș jidovit, care impresionat de o minciună șireată și de lacrimi ce năvălesc la comandă, scree la masa de scris, până în albul dimineții, săptămâni de rând, așternând pe hârtie, teorii șuchiate, apeluri, soluții de mântuire pentru „sarmanele creaturi nefericite“, reprezentante incarnate a nesațioasei Venere, deși în viața sa, nu a văzut prostituate, decât poate în calitate de amarez fugar de cinci minute, nu le-a studiat sufletul scârbos, decât în poza autoritară de medic.

Atari halucinați în lumea realității subjugăți de teoriile umanitare jidovești, voesc să schimbe reprezentanțele deliciilor senzuale în calugărițe, când întreaga lor ființă, ahtiază din naștere după orgie și desfrâu, voesc să le ordoneze existența prin muncă, să le redeie immaculate sufletește societății, nizuindu-se a le deștepta conștiința putrezită și demnitătea pestilențiată, numai cât ele, până când își pot scoate carnea la mezat, preferă ajunul alimentar al unui an, postul îmbrățișărilor alor zece bărbați potenți, de o singură zi.

Înimi marinimoase și cu bani în pungă ar putea să confirme, prin pățaniile lor, adevărul, relativ la viața acestor pierdute incorigibile.

Căți nu au încercat și au scos din lupanare nenumărate decăzute, le-au plătit datoriile, le-au donat sume frumoase de bani, sau le-au pus la dispoziție o modalitate de trai, ca nu peste mult, să le întâlnească în alt colț de țară, tot în aceeași situație și condițiune de existență.

Dacă ar fi vorbă de sărăcie, de lipsă de lucru, de indiferența societății, sau a Statului în această chestiune, pretexte înșirate, de toți și de toate cari încearcă a explica — ba chiar a justifica — decadența nesaturatelor fete, sau femeii pierdute, cum se poate întâmpla atunci, că fata, sau femeia celui mai bogat țaran din vreun sat oarecareva, sau soția și dșoara unui preot, avocat, sau ministru, ajunge deflorată, gravidă ex lex, metresă, demimondă, sau locatară ordinară de lupanar?

De sine înțelege, că pentru apostolatul acestui scop, pentru a arăta un rezultat oficial, cel puțin egal cu cifra unu, dacă nu cu zero, se creiază instituțiuni, se deseamnă comisii, se plătesc slujbași, se clădesc palate, se scriu cărți și broșuri de propagandă, se pisează femeia și societatea cinstită să-și dea „obolul de mântuire pentru victimile nepăsărei și ticăloșiei omenesți“.

Nu ar avea nimeni nimic de zis în contra acestor experimente de reînviere a moartelor, ce se fac astăzi dela masa verde, dacă nu ar consuma bani enormi din punga celor cari știu mai bine ca savanții jidoviți: că „din coadă de câine nu faci nici odată sită de mătasă“.

Apogeul umanității jidovești este instituțiunea casselor cercaule, unde se fură nu numai banul Statului și al contribuabilului, ci și sănătatea, ba de multeori viața acestuia, cum e cazul descoperit recent, cu falsifi-

care salvansanului, și totdeauna de jidani.

Dacă s'ar pune stavilă ereziilor jidovești de umanitate, autorii morali ai tuturor furturilor, escrocheriilor, omorurilor, atentatelor la viața indivizilor și a Statelor, etc. — jidanii și jidoviții — nu ar mai avea materialul esecutiv, necesar și prelucrat al gunoiului societății, recrutat din acești vagabonzi imbecili, din aceste prostituate nemernice și din nenumăratul număr al bestiilor omenesți, ca să-și vadă oarecândva visul dominațiunii mondiale împlinit.

Umanitatea jidovească în serviciul justiției

Culmea ridicolului umanității se manifestă însă, în justiția curat jidovească a tuturor Statelor moderne, fără deosebire.

Necinstește, escrochează, jefuește, aprinde, ba chiar ucide, ironia secolului umanității, din bordeiul tău criminal, te carteruește în palate cu băi, parchet, săli de lectură și conferințe, lumină electrică, și îți așterne mâncarea după cele mai noi prescripții medicale.

E în deobște cunoscut cazul pictorului rus Saranoff, care falsificând acte a fost condamnat la doi ani închisoare, în America. Grațiat înainte de vreme a declarat că: nu regretă timpul petrecut în închisoare deoarece nici când în viața sa, nu s'a simțit mai fericit, cași când își ispășea pedeapsa. Avea din belșug de toate ce-i trebuiau, excepționând restricția relativă a libertății, care fiind un tezur numai pentru cei tineri și zburdalnici, o recompensa faptul, că nu era avizat să-și bată capul cu greutatea asigurării existenței sale.

Dacă un om cult, un pictor de mărimea și inteligența superioară, a rusului Saranoff, își bate joc de prostia umanității justiției în acest fel, ba mai adauge, că abia acum înțelege de ce temnițele, pușcăriile, ocnele, tuturor Statelor moderne, sunt supraîncărcate de chiriași, cari siliți fiind să le părăsească, nizuiesc a reveni cât de curând, atunci ce părere poate avea, despre aceste instituțiuni de pedeapsă și corecțiune drojdia societății, care de regulă face cunoștință cu ele, considerându-le de un azil binemeritat, ca răsplată pentru faptele lor.

Cred, că e superflu să dovedesc, că ordinea, tratamentul, din aceste așezăminte bolnave, apoi excesul umanității justiției, nu pot avea înrăuriri de pocăință și corecțiune, ci din contră sunt câmpuri de agara, pri-

elnice pentru dezvoltarea de noi colonii virulente, de potențare a anarhiei, a demoralizării și crimei.

Poftiți voi, cei ce nu credeți, apoi voi cei ce făuriți legi și împărțiți dreptate a vă introduce încognito în un astfel de palat, ca fictivi condamnați și ascultând concepția tovarășilor voștri despre viață, intrând în intimitatea planurilor satanice ce se făuresc, între zidurile acestor moderne închisori, să înțelegeți de ce lumea e mai plină azi, ca oricând de escroci, de bandiți și criminali și eșind renăscuți, să vă schimbați mentalitatea jidovească, să faceți rug în flacări din codul penal de astăzi, dictat de jidovii atotputernici ai vremurilor noastre.

Faceți apoi calculul sumelor enorme de bani, ce să mănâncă an de an, cu zecile de mii de pușcăriși, temnițeri și ocnași din o țară și abia atunci veți înțelege de ce nevoile se îngămădesc zi de zi, de ce tu cetățean cinstit ești silit să umbli rupt, gol sau să te ospătezi la azima de ovăs, ca să poți trăi de pe o zi pe alta.

Nu pot să trec, fără de a înșira încă o aberație a justiției moderne: *Deptul de încetățenire*.

Unde ar fi astăzi lumea, dacă năzbutia umanității, nu ar fi permis așezarea la sate cel puțin, a puhoiului jidovesc, care a dus cu sine mai mult rău, decât își poate închipui o minte sănătoasă și cu acesta, degenerarea și sigur peirea în viitor ca rasă, pentru popoarele băstinașe.

Dacă ne vom întoarce privirea asupra stărilor acelor sate, din mijlocul secolului trecut, cari libertine fiind, în urma drepturilor de nobilitate, sau a obligamentului de servicii militar grănițesc, aveau deosebite privilegii și între acelea, de a interzice jidanilor cumpărarea de imobile și de așezare în mijlocul lor, apoi ne vom lua osteneala să facem astăzi o plimbare prin tot aceleași sate bușite de jidani, deosebirea va fi atât de izbitoare și dureroasă încât, sau vom afurisi umanitarismul zilelor noastre, sau vom suspina după vremea trecută.

Atunci era indigenul stăpân pe casa și moșia sa, astăzi în avutul strămoșesc al multor nenorociți, se lăfăesc coloniile de jidani. Biserica sta, mărturie și pază a credinței și virtuților nobile, în mijlocul satului, în jurul ei se întindeau gospodăriile fruntașilor, astăzi stă crâșma unei porodițe jidovești în acel loc, încunjurată de ghetoul murdar al neamului lui Israil. Lumea era or-

donată, mulțumită, sănătoasă și stăpână pe moștenirile prețioase ale calităților frumoase sufletești, astăzi în fiecare cătun, în care au pătruns reprezentanții, umanității, joacă sărăcia în vatra, și secera morței cu lege fără milă prunci și adolescenți degenerați de otrava alcoolismului părinților lor, e jale și prăpăd.

Atunci eram mai aproape de rai, prin pacea și bună învoirea ce domnea printre oameni, pe când astăzi, în urma binefacerilor umanității, stau să se rupă treptele judecătorilor sub greutatea nenumeraților, buclucași, bătauși, ucigași, bolșevici, toți roade, a seminței aruncate de jidani. Atunci exista morală, cinste și credință în cele sfinte, astăzi de cele de întâi rade până și țaranul, iar pentru câte cincii lei poți găsi sferturi de sate să jure cum vrei, chiar și cu crucea în mână.

Și să nu credeți vreodată jidaniților că poporul a fost de vină, că veneticii haini, l'au deposedat de averea sa și de tezaurul său sufletesc.

Dar dacă estensiunea și sălășluirea jidanilor ar fi fost interzisă și la orașe și peste tot pe un pământ stăin de jertfa lacrimilor, a muncii și a sângelui lor și de freamătul și chemarea oaselor putrezite a părinților lor, vă puteți închipui ce noroc s'ar fi revărsat, asupra întregii lumi.

Conced, am fi astăzi, mai înapoiați cu multe ghidușuri a vremurilor noastre, minuni cari s'au realizat prin pofta nebună după aur a jidanului, ne-ar fi necunoscute palatele ce zgărie norii a bazarelor, și acelea cu labirintul fără sfârșit al bursetelor, ca și etajele subpământene îngămădite cu aur, a băncilor, mulți nici nu am ști poate, decât din cărți ce grozavenii pot să fie uzinele, am crede povești de copii instituțiile: „Ligei dreptului omului“ „Ligei Națiunilor“ „Ligei internaționale a muncii“ „Ligei de înviere a prostituatelor“ a „celor cu părul roșu“ etc. nu am fi gustat șampania și licherurile, nu am fi admirat fabricile de spirtoase, dar în schimb, pe care cred, că l'ar face astăzi ori și care popor, fără urme de părere de rău, nu am cunoaște viața economică jidovească, nu ar fi exploatate tâlhărește natura și energia omului, nu ne-am fi inficiat de tactica comercială caracteristicilor, nu ne-ar fi ruinat sufletește morala jidovească, nu ne-am văicăra de păgubirea producției și dăunarea producătorilor, nu am ști ce-i afurisit de cambia,

ca să ne mănânce averea, nu am suporta jugul datoriilor finanței internaționale jidovești, nu s'ar fi pomenit de comerțul de carne vie, nu am fi conduși spre peire, sau degenerare de instituțiunile lor afurite, nu ne-ar suge vлага din oase aceste lipitori nesăturate, nu am avea jidăniți zămisliți din bolnăvicioasele lor poftes sexuale, propovăduitorii ai umanității exagerate, nu am fi martori la atâtea erezii și nedreptate, nu am ști ce-i antidinasticismul, nihilismul, anarhismul, bolșevismul, atentatul la viața conducătorilor destinelor unui popor și la siguranța Statului, am avea și astăzi servitori și muncitori fericiți, cinstiți și harnici și cu tragere de inimă față de stăpân, s'au patron, cari s'ar fi născut la casa părinților noștri și pe cari i-am îngropa, noi copii, cu durere sinceră în suflet, că am pierdut un om vrednic și iubit a familiei noastre, ar reînvia fericirea pentru toți, de dinaintea apostolatului bibliei jidovești, a lui Marx, Bebel și Lasalle.

Se naște acum întrebarea: De ce să fie atacați jidani pentru patrimoniul exageratei umanități a justiției zilelor noastre?

După paravanul răspunsului dat pe șleau, se ascunde mâna criminală a poporului evresc.

Aceste lepădături nomade, fiind un conglomerat ce poartă în sânge, dota atavică a tuturor rețelilor, ce se pot numai închipui și pe cari totdeauna le-au folosit întru fericirea lor și nefericirea întregii lumi negoime, nu au putut suferi, fără de a-și prevedea exterminarea: persecuția masselor izvorâtă din revolta justificată, pedeapsa legală și dreaptă a justiției, ce nu suferea de amoroză umanității moderne. Trăind din roadele nemuncite ale mituirei, înșelăciunii, minciunei și crimei au ajuns zi de zi în conflict cu legile omenești severe și mai drepte, față de ei ca cele de azi. Iar, ca să poată scăpa ușor și effin, de urmărirea legale și cu deosebire de ispășirea pedepselor meritate, au creat măsladul haosului, umanității necondiționate.

Evident numai lor, nu le-ar fi succes niciodată să îmbete lumea cu apă rece. Scociorând ambiții bolnave, corupând sufletele și folosindu-se de nevoile, suferințele și sărăcia omenească, au angajat jidăniți perverși și muncitorimea înconștientă în lupta realizării visului lor de dominațiune mondială.

Pe cei de întâi, puțini la număr,

i-au lăsat să sugă dela vițelul lor de aur, asigurându-le domnia și mărirea, celor din urmă le-au promis raiul pământesc, după ce pe cel Dumnezeesc l'au detronat în interesul scopurilor lor mârșave.

Dar precum soarelui de primăvară, i se opune zadarnic ariergarda iernei în agonie, tot așa și revoltei unanime, ce începe a se deslănțui, ca un uragan, contra măsladului umanităților jidovești, nu-i va putea rezista nici un logos a vreunui matador politic jidovit, aplaudat de mamelucii săi circumciși, nici un cântec de sirenă a vreunei „Ligi a Națiunilor“, sau vreun bocet simulat a cloacei „Drepturile omului“, ba nici chiar, la timpul său, muzica prevestitoare de moarte a fevei tunurilor grele, deoarece toată lumea productivă, cinstită și cu scaun la cap: țărănimea, intelectualii, ba până chiar și „domnul muncitor“ harnic, sunt săturați până la vomitare de secerișul roadelor amare, pentru sămânța cărora a curs, întru fericirea închipușă a individului și a națiunilor atâta sânge creștinesc nevinovat

și cari astăzi, nu sunt altceva, decât un cumul de absurdități, amoralități, jafuri și tâlhării, ce se croesc zilnic pe spatele inconstientului și răbdurii plătitor de dare, a bietului creștin, cu deosebire țăran.

A început lumea să se convingă, că nu fiecine, care e croit după chipul și asemănarea lui Dzeu, e om, ci mulți sunt bestii înzestrați cu însușiri, ce nu se pot domestici, cu atât mai puțin pierde și pe cari trebuie să-i tratezi, chiar în numele umanității și în interesul omenirii în consecință.

Dacă secolul trecut a jubilat întruparea descătușerei sufletelor și trupurilor, fără deosebire, din o robie grea de mii de ani, acestui secol îi revine datoria, ca să coregă greșelile unui avânt precipitat, aplicând doctrinele anunțate de nobilul popor francez, în conformitate cu demnitatea, vrednicia și cultura sufletească, a fiecărui individ.

Abia atunci se va putea vorbi, de o fericire și dreptate relativă, pe acest pământ.

Dr. Ș. Julea

ARHIVA DOCUMENTARĂ

Chestiunea Moșilor

Onorat Comitet Agrar,

În contra hotărârei aduse sub. No. 846/1925 dela 27 Iunie 1925 a Comisiei Județene pentru expropriere și improprietărire a județului Cojocna, precum și în contra hotărârei No. 84/1923 a aceleiași comisii și în contra hotărârei No. 50/1925 a Comisiei de Ocol Huedin, în cauza exproprierii pentru păduri și pășuni comunale a moșiei proprietarului Gheorghe Bănffy, subsemnatele comune, prin procuratorul lor legitimat, înaintează în termen legal următoarea

Cerere de Revizuire

și în acelaș timp înaintează în contra hotărârilor Onor. Comitet Agrar No. 506/1924 din 25 Iulie 1924, precum și în contra hotărârei aceluiași On. Comitet No. 29 din 2 Aprilie 1923 precum și în parte în contra hotărârei 93/923 a aceluiaș Comitet

Contestație.

Motive:

Înăinte de toate constatăm o gravă omisiune din motivarea în scris a hotărârei atacate No. 846/1925: chestiunea dreptului istoric.

Cu prilejul publicării hotărârei, s'a

pe însuși M. S. Regele, să enunțe repetit și mai pe urmă la Câmpeni, la centenarul Avram Iancu, că: „Pădurile și pășunile din munții Apuseni vor fi ale moșilor“.

Cuvântul Regal, în acelaș timp constatare și promisiune solemnă, conținea în acelaș timp și reeditarea unui adevăr istoric, ca temei de drept, precum și a inexorabilei necesități de trai pentru moșii avizați exclusiv la integralitatea pădurilor și pășunilor, drept condiție „sine qua non“ a existenței: păduri revendicate de ei și cu armele dreptului și cu dreptul armelor în curs de 10 revoluțiuni, dela 1437-1918.

Memoriile lui Horea la împăratul Josif II, memoriile Buciumanilor, trimise prin Ecaterina Varga la împărăția Francisc și Ferdinand ai Austriei, memoriul nemuritorului Avram Iancu către împăratul Francisc Josif, memoriul prefectului Simeon Balint către principele Schwarzenberg, guvernatorul Transilvaniei, precum și o întregă avalanșă de memorii de acest soi, alternând cu revendicații sângeroase, dovedesc mai presus de orice îndoială dreptul istoric al moșilor asupra întregului masiv Bănffy, ca și asupra tuturor teritoriilor din Munții Apuseni ai Transilvaniei.

Iar o literatură bogată, dintre care relevăm mai ales opera immortală a lui Nic. Densușianu „Revoluția lui Horia“, „Istoria Transilvaniei“ de Gheorghe Barițiu, editată sub auspiciile Academiei Române, scrierea lui Odobescu „Moșii și Curcanii“, opera lui Teofil Frâncu și G. Candrea „Românii din Munții Apuseni“ și scrierea apologetică a procuratorului nostru din 1898: „Pentru memoria lui Avram Iancu“, au dat întreaga dovadă, sintetizată apoi mai pe urmă în memoriul procuratorului nostru adresat dlui Președinte de Consiliu în această chestiune, do-vada integrală, că pădurile și pășunile revendicate acum în calea agrară a exproprierii integrale legitime, au fost ab antiquo de drept ale moșilor și frustrați fiind de ele prin acte arbitrare și procese nedrepte, au pricinuit comoziunile fără de sfârșit din Munții Apuseni. Asta tocmai fiindcă aci zăcea nervul de viață al românilor din Munții Apuseni, luptători statornici și întrepizi deopotrivă și pentru idealul național și pentru pământul strămoșesc.

Dacă, pe lângă aceste dovezi, s'a mai produs în cursul acestei mult agitate cauze numite „Răchițele“ și memoriul *Comisiei de parlamentari și experți* adnexas la contestația dela

dosar prin care se recunoaște și dreptul istoric și necesitatea economică a integralei expropriării a moșiilor încă neexpropriate, a contelui și baronului Bánffy, a ucigașului moșilor absenteistul Ioan Urmânczy, a lui Tischler și Burger și a masivului păduros, ocupat dela aceștia în mod nelegitim prin societățile exploatoare, ce devastază pădurile și fac „Karst“ din Munții Apuseni: „Regatul-Mare“, „Râul-Alb“, „Kalotaszegi Erdőipar“ și exploatarea pansemiți Tischler et cons., a căror imediată înlăturare o cerea memoriul, la aceste dovezi s'a mai alăturat la dosar — ca un ultim e-cou — și dovada de sub 18/ a contestației noastre, prin care însuși administratorul contelui Bánffy recunoaște, că terene, ce se revendică pentru comune acum pe calea L. R. A., au fost chiar înregistrate mai înainte pe nume de comune moțești.

Probele inexpugnabile ale dreptului istoric, nu au fost invocate din partea comunelor năpăstuite, cari și după 7 ani dela Unire se văd frustrate de păduri și pășuni, singurile temelii ale existenței lor, pentru că s'ar fi crezut vreodată, că L. R. A. ar urmări catexochem restituția istorică în integritate, ceea ce se poate face numai prin o lege specială, care să înfăptuiască cuvântul M. S. Regelui, cum s'a cerut Consiliului de Miniștri prin procuratorul nostru în memoriul său, anexat și la dosar.

Dar L. R. A. în art. 1, când se declară în conformitate cu hotărârile Adunării Naționale dela Alba-Iulia unde moșii, cari au apărat Adunarea cu Legiunile lor de Garde naționale, au reprezentat tot punctul lor de vedere istoric ca și hotărârile dela 1848 Mai 3/15 — pe Câmpia Liberă — și în art. 4, când indică scopul reformei, de a răspunde la interesul general economic și social tocmai pentru aceste considerente nu se poate eschiva în aplicare dela considerația dreptului istoric, când acela este identic cu interesul general economic ori social. Este deci evident, că dreptul istoric, și dacă nu este motorul, trebuie să fie un argument în plus pentru revendicațiile de natură agrară, cari statuiază „expropriere pentru cauză de utilitate publică“.

Incât cu toate acestea, din motivația scrisă a hotărârei Comisiei județene s'a omis motivarea verbală, ce adopta dreptul istoric, rugăm să i se ceară On. Comisiunii jud. declarațiunea asupra acestui punct, gata fiind a o dovedi și cu sute de

martori, cari au fost de față la des-batere.

Nu încapă îndoială, că argumentul în plus al dreptului istoric, este numai expresiunea unui fenomen social și economic, care rezultă sintetic și din toate opiniile, că pentru aceste comune de munte în frunte cu Reșița, pădurea și pășunea sunt condițiile de existență în lipsă de locuri arabile și a dus la memorii, reclamațiuni și proteste față de infiltrarea societăților de exploatare străine, cărora s'au vândut prin proprietari în fraudem legis și anume societatea „Bihor-Selăgeana“ a cărei cesionar a devenit „Regatul-Mare“ și soc. „Râul-Alb“.

Acest punct de vedere s'a pronunțat în opreliștea tăerilor încercate în massă de comuna Reșița, în frunte cu autoritățile legale și care apoi este urmărit la Tribunalul corecțional din Cluj, ca „rebeliune“ și a culminat în sângeroasele atrocități, comise de jandarmerie contra numeroșilor Moți, fapt care este iarăși în urmărire ca abuz de putere la Tribunalul din Cluj, cum dovedește actul de acuzare.

Acest moment și faptul, că o singură comună, Reșița, și un singur cătun: Dealu Botii au fost judecate în materie de împrumutarea cu păduri și pășune dintre toate comunele și aceste în mod nelegitim, frustrându-se și de păduri și pășuni, numai în instanța de apel a Comisiei jud. fără concursul comunelor, pe când la instanța întâi s'a desbătut numai exproprierea și nu împrumutarea, pronunțându-se exproprierea integrală, au provocat din partea comunelor interesate la masivul Bánffy o avalanșă de memorii, proteste, interpelări în Cameră, cereri de reviziuni înaintate de Casa Pădurilor și de Ministerul Justiției, pe temeiul raportului dlui Consilier de Casație Bălășescu, apoi misiunea informativă dată de Ministerul de Domenii, fostului Consilier Marțian, azi șef silvic la „Reșița“ și intervențiile în discuție a miniștrilor de Interne și Domenii, cari prin subsecretarii lor cercetând la Cluj doleanțele concretizate în memoriul dela 15 April 1924 — anexat la dosar — și contra semnat de însuși Delegatul Ministerului de Domenii, însărcinat cu constituirea de păduri și pășuni comunale, au pus în vedere remedierea și revenirea la legalitate.

În urma acestor doleanțe prin care se dovedea lipsa de orice legalitate în proceduri, când o comună și un cătun: Reșița și Dealu

Botii, au fost frustrate de dreptul lor legal, dându-se păduri în terene de pășuni și pășune în terene de pădure, scutite pe seama societăților exploatoare, deși contractele erau încheiate după data Adunării dela Alba-Iulia, deci erau nule și nevalide iar toate celelalte comune subsemnate desconsiderate ca neexistente la procedura instanțelor inferioare, s'au produs o serie de promisiuni solemne din partea guvernului pentru înlăturarea nedreptăților, ce s'a făcut comunelor subsemnate îndreptățite la păduri și pășuni, punându-se în vedere un plan de ansamblu.

În urma intervenției dlui Nicolae Iorga, a dlui prof. univ. Meruțiu și a deputatului Madgearu, — toți deputați — și a dlui Dr. Bianu senator, s'au făcut declarațiuni din partea dlui președinte de Consiliu pentru cercetarea cazului, iar dl Ministeru de domenii a pus în vedere în Adunarea Deputaților, că se va da cota maximală la păduri și pășuni moșilor, că contractele ce nu corespund legii, nu vor fi admise, nici scutiri pe aceste baze și că se va da misiune de a cerceta soluțiunile dlor Consilier Buhescu și Marțian.

Cum în aceeași ordine de idei, a fost numită și Comisia pentru studierea cauzei moșilor din parlamentari, directorul departamentului agricol din Transilvania, șeful contenciosului din Transilvania și dl Cons. Buhescu raportor, împotriva părerilor acestuia, care a declarat, că opiniile sale sunt opiniile dlui Marțian și că amândoi sunt pentru scutirea pădurilor ocupate nelegal de societățile exploatoare, Comisiunea a adoptat în întregime memoriul subsemnatelor comune, semnat de procuratorul dr Amos Frâncu și delegatul guvernului N. Bossie, prin care se cerea integrala expropriere și a masivului păduros Bánffy — acum în chestiune —, împrumutarea cu cota maximală în păduri și pășuni, înlăturarea societăților exploatoare, ce urmăreau scutiri nelegiuite și stabilirea răspunderilor pentru încălcările Legii Agrare, ca spirit și text pozitiv, pecând apărarea moșilor în fața prejudiciului creat prin declarația dlui Buhescu a protestat contra misiunii dlui Marțian, preocupat în cauză înainte — după declarația dlui Buhescu — cu care împreună se găsesc astăzi în serviciul societății „Reșița“.

În atmosfera ce s'a produs deoparte prin urmărirea pentru pretinsa „rebeliune“, de altă parte prin nesfâr-

șitele delict silvice provocate prin lipsa de existență minimală, prin frustrarea de păduri și pășuni în Munții Apuseni și în vederea hotărârii comunelor moțești, de a-și înfățișa doleanțele la M. S. Regele, cu prilejul centenarului lui Avram Iancu în haine de cerșitori la Abrud și cu flamurile în doliu la Câmpeni, s'au înfățișat la Huedin în numele Consiliului de miniștrii domnii Subsecretari de Stat Tătărescu și Cipăianu, cari au dat promisiuni solemne și concrete în fața delegaților tuturor comunelor, a organelor silvice competente și a membrilor Comisiilor de ocol în frunte cu dl consilier de Curte dr. G. Popescu, dând directive concrete pentru exproprierea masivului Bánffy rămas neexpropriat până la cota maximală, indicând locurile de așezare spre mulțumirea comunelor și rămânând, că diferențele de localizare între comune să fie înlăturate prin convențiuni, ceea ce s'a și întâmplat conform actualii dela dosar, ori prin Comisia de Ocol, îndrumată, că pe baza de noi opinii silvice — conform directivei date — să se pună în curs din nou procedura, pe baza căreia acum se judecă din nou întregul complex de chestiuni pentru comunele interesate.

Aceste promisiuni solemne, întărite cu cuvânt de onoare, angajează întreg prestigiul Statului și au dat apărării moșilor autoritatea, că invocând făgăduințele solemne, să împiedice acțiunea demonstrativă plănuită pentru Abrud și Câmpeni și să se mulțumească cu memoriile doleanțelor și soluțiunile lor înaintate Președinției Consiliului anexat la dosar.

Toate aceste făgăduințe solemne au fost consemnate într'o notă scrisă de dl Ins. Gen. Floru și iscălită de dl Subsecretar de Stat Cipăianu, și date publicității prin presă.

Aceste obligamente solemne obligă și sub raportul L. R. A., fiindcă art. 34 al legii cere avizul serviciului silvic al Statului, al cărui șef este Ministerul de Domenii, sub a cărui răspundere a acționat substitutul titularului cu atât mai mult, fiindcă acest aviz, constituie în acelaș timp după lege o directivă pentru Comisiile Agrare.

Comisia de Ocol în prima sa judecată și în procesul verbal a consemnat în privința comunei Rețiștea, că se va da complectare de pădure — sub No. 279/924 — punctul „Cuciulat“ și tot asemenea s'a consemnat promisiunea făcută și în opinia silvică, vizată și de Regiunea

silvică — subdirector Precup și de delegatul ministrului pentru păduri: consilierul Timoc.

Comisiunea județeană refuză — în contra legii și a regulamentului — să adopte ca directivă opiniile silvice, cari reproduc făgăduințele făcute în numele Consiliului de miniștrii și pentru a-și crea o platformă de argumentare, afirmă, că angajamentele luate nu ar fi dovedite și ar fi „de natură politică“, cari nu ar obliga instanțele agrare.

Cât pentru dovadă, „Monitorul Oficial“ are consemnate declarațiunile Min. Dom. rostite în Cameră, iar angajamentele dela Huedin din 20 Iunie 1924 sunt dovedite prin procesul verbal No. 279/924, unde se reproduc sub iscăliturile preș. Com. de Ocol, a membrilor Comisiunii și a ing. silvic însărcinat cu elaborarea opiniei silvice, întemeiate pe avizul conform promisiunii dlui ministru G. Cipăianu.

Cum toți acești domni au fost față la declarațiunile domnilor miniștrii, când declarațiunile sunt reproduse în documente publice, opinii silvice, procese verbale și hotărâri, rămâne pentru noi o enigmă, cum se poate argumenta cu pretinsa „lipsă de dovedire“, enigmă pentru noi, cu atât mai greu de rezolvit, fiindcă dl președinte al Com. jud. a avut rețut contact cu dnii miniștrii în această cauză și nimic nu iar fi fost mai ușor, dacă nu se incredea în reproducerea organelor oficiale dela instanța primă, total desinteresate în cauză, decât să verifice constatările Com. de Ocol, a organelor silvice și agrare, iar pentru Comitetul Agrar, rămâne să decidă după probele date — cum și dl Ministru de Domenii, cum și dl subsecretar de Stat fac parte din Comitet — dacă crede de cuviință să le ceară declarații.

Pe lângă aceste, rugându-ne să se rechiziționeze nota redactată de dl Insp. Gen. Floru și copia ce se găsește în mâna dlui Ing. silv. Ionescu, mai subliniem, că la contestația noastră, unde ceream și delegarea altei Comisiuni și revocarea deciziei preparatorii No. 109/1925, prin care se impunea Com. de Ocol, să nu respecte angajamentul guvernului și opinia silvică bazată pe aceea, ci să judece conform hotărârei No. 84/1923 județene și 506/1924 a Comitetului Agrar, am anexat declarația dlui căpitan invalid Siancu, fostul comandant al batalionului 2 din Legiunea I din Ardeal din ținutul Huedinului în revoluția dela 1918,

un eroic ofițer, care a ținut frontul dela Ciucea până la venirea armatei române cu acești moși, cari acum de 7 ani de zile reclamă pădurile, ce la ordinul tribunului lor de atunci, — apărătorul de acum — le-au cruțat de jaf și aprindere, punându-li-se în vedere, că România le va reda, ceea ce le-a răpit, Ungaria: pădurile lor strămoșești, ajunse pradă exploataților streini.

Pe lângă acest moment, ca dovadă, că promisiunile s'au făcut și în cota maximală și în detaliu — cum s'au reprodus apoi ca început în hotărârea referitoare la Rețiștea No. 279/924 a Com. de Ocol din Huedin, invocăm însăși desbaterea în fond la Comisia județeană dela 27 Iunie a. c., când avocatul și regisorul „Regatului-Mare“ dl prof. univ. Leon a recunoscut fățiș, că dl Secretar de Stat Cipăianu a făcut făgăduințele concrete invocate de apărare, la 20 Iulie 1924 la Huedin, în conformitate cu promisiunile generale făcute la 12 Aprilie 1924 la Cluj, a opus însă argumentul, că promisiunile dlui Cipăianu au fost făcute pe baza unui raport greșit și nu pot angaja pe nimeni, opunându-se „autoritatea lucrului judecat“ a hotărârei 84/1923 județ și 506 din 1924 a Comitetului Agrar, la cari nu au stat în instanță nici o singură comună, nefiind citate numai la Ocol în materie de expropriere comuna Rețiștea și Dealul-Botii, pe când celelalte nici când nu au stat nici când în nici o instanță.

Cum în materie agrară conf. art. 78 se aplică normele procedurii civile în vigoare, Comisiunea nu era în drept a contesta o afirmațiune de fapt, pe care partea contrară a admis-o conf. art. 263 Proc. civ. trans.

Deși în procesul verbal, care conține numai concluziile depuse, nu însă și alegațiunile părților și probele invocate și prin urmare nici acest moment nu a fost fixat, cerem rectificarea procesului verbal în acest punct, prin declarațiunea membrilor Comisiunii și în caz de desacord, suntem gata a invoca marele număr de martori, ce era de față.

Din expunerile de mai sus rezultă, că s'a făcut desăvârșită dovadă pentru făgăduințele făcute.

Este o fundamentală eroare de a califica aceste făgăduințe venite în acord cu Consiliul de Miniștrii, dela Ministerul de Domenii, ca având natură politică, ce nu ar putea influența comisiile agrare, fiindcă aici nu e vorba de politică, ci de apli-

care L. R. A., care în art. 24 și 32 obligă constituirea de păduri și pășuni comunale în Transilvania, unde acest așezământ există din vechime și unde instanțele agrare inferioare, compuse altfel în majoritate din organele Ministerului de Domenii, trebuie să țină cont de avizul serviciului silvic al Statului, a cărui șef este Ministerul de Domenii, care își poate exercita atribuțiile fie direct, fie prin organele sale denumite sau delegate, iar pentru eficacitatea măsurilor, are mijloacele și de dispoziție și de disciplină la mână, fiind organele sale în majoritate în Comisiile agrare.

Nu e mai puțin adevărat, că chestiunea are și o latură politică, în sensul autorității morale și a prestigiului guvernamentului, ca temelie a ordinii, cari dacă se năruiesc și se suprimă mai ales față de elemente cum sunt: moșii, cari au menținut conștiința națională și idealul unității în trecut și pentru timpurile de față și viitoare, sunt chemați a fi temeliiile siguranței țării la frontieră de Vest, a căror încredere în prestigiul Statului român, liberator, nu e voie s'o știrbească nimeni, dacă nu vrea să stingă nervii sensibili a conștiinței obștești și a patriotismului jertfelnic.

Această latură politică a chestiunii însă trebuie însă fie un stimulent mai mult, — evident de ordin moral — ca să se respecte angajamentele juridice, bazate pe L. A. a organelor politice, puse în fruntea Comitetului Agrar.

După asemenea antecedente, nu se poate varia în chestiunea moșilor dictionul „promettre c-est nobile, tenir c-est bourgeois“, ci cuvântul dat, care răspunde și legii, angajează prestigiul Statului și onoarea stăpânirii. El trebuie cu atât mai mult ținut, fiindcă acopere și făgăduințele M. S. Regelui și dreptatea istorică și necesitatea economică, pe când scutirea societăților exploatare este o vădită călcare de lege, tot așa ca și introducerea lor în procedură, ca părți.

Aceste societăți: „Regatul-Mare“ și „Râul-Alb“ nu aveau nici drept de reprezentare nici de apel în cauză, fiindcă contractul „Râului-Alb“ referitor la pădurea scutită, tot așa ca și a „Regatului-Mare“ deoparte sunt nule și nevalide — după art. 4, al. 2 L. R. A. — și de altă parte fiindcă însuși Comitetul Agrar a anulat prin Deciziunea 93/1923 hotărârea Comisiunii județene în p. 9, care intenționa de a scuti terenul acvurate de aceste societăți cu con-

tracte încheiate după 1 Decembrie 1918, pe când orice înstrăinări de acest fel sunt fără efect la aplicarea legii.

În consecință atunci când scutirea a fost anulată prin instanța ultimă, era evident, că societățile nu mai puteau sta în instanță și este o violare a legii, dacă s'au admis în instanță și li s'au admis cererile de scutire pentru materialul lemnos din aceste: păduri, cari în urma anulării definitive a Comitetului Agrar deveneau ca proprietate a contelui Bánffy ipso facto integral expropriabile.

Pentru a se opune acestei necesități inexorabile, juridice și economice, Comitetul județean a dizolvat în noua procedură — în fond prima procedură — care s'a operat acum, hotărârea Com. de Ocol No. 279 — 1924, prin care Com. de Ocol pentru întâia dată pe temeiul opiniei silvice prima dată primită, a statuat conform acesteia dreptate în cauza Retiței, pe baza avizului silvic și conform angajamentului solemn a guvernului, având un singur cursur — provocat altfel de procedura greșită a serviciului silvic, care nu înaintase un plan de ansamblu de distribuire, pentru toate comunele subsemnate, că judeca o singură comună și nu toate în ansamblu, în vederea unei așezări potrivite. În asemenea condiții s'a obligat apoi Comisia de ocol să aplice ca lucru judecat hotărârea No. 84/1923 a Com. jud. și 506/1924 a Comitetului Agrar.

Comisia județeană nu discută nici contestă necesitatea economică a exproprierei integrale a moșiei contelui Bánffy, în scopul înființării ori complectării pădurilor și pășunilor comunale, ci tuturor revendicațiilor noastre le opune excepția fictivă a lucrului judecat.

Comisia județeană dă hotărârea „în conformitate cu hotărârea Comitetului Agrar No. 506 din 1924 și luând ca bază hotărârea 84/1923 a Comisiei județene, hotărârea No. 29/1923 și 93/1923 a Comitetului Agrar“, decretându-le autoritatea lucrului judecat.

Tocmai de aceea cerem în prima linie dărâmarea întregului așezământ creat prin hotărârea 84/1923 a Comisiei județene, atacându-o cu revizuirea actuală, care o formulăm și pentru hotărârea 846/1925 a aceleiași comisii, pe când hotărârile aduse în aceeași cauză de Comitetul Agrar le atacăm prin contestație, pe baza principiului „quod ab initio

vitiosum est non potest tractu temporis convalescere“.

Față cu hotărârea 84/1923, autoritatea lucrului judecat nu se poate invoca, înainte de toate pentru că la Comitetul Agrar intervenția ce trebuie considerată ca cerere de revizuire a Casei Pădurilor, însoțit de memoriul documentat cu tablouri statistice, hărți și planșe topografice a delegatului Ministerului de Domenii pentru păduri și pășuni comunale N. Bossie, încă nu este judecată, iar prin aceste este deoparte deplin dovedit, ca hotărârea 84/1923 este nulă și nevalidă în formă, pentru că a judecat împroprietărirea în apel și numai referitor la Retița și Dealul Botii, a căror cauză nu fusese judecată în prima instanță, în lipsa de opinii silvice, numai sub raportul exproprierii pronunțate integral și fiind aceste 2 comune frustate prin urmare de instanță, nefiind judecată împroprietărirea în instanța primă, nici pentru aceste 2 comune nu e validă hotărârea comisiei de apel.

Tot prin acea intervenție nejudecată încă la Comitetul Agrar, s'a dovedit că afară de Retița și Dealul Botii, cele 10 comune și cătunuri înșirate mai jos, nu au stat niciodată în instanță, deci procedura nu este îndeplinită, deși este recunoscut, că art. 1, 24, 26, 33 și 34 din L. A. le conferă comunelor subsemnate drepturi necontestate la păduri și pășuni comunale și e dovedit, că o serie de comune, cum sunt d. ex. Giurcuța de jos și de sus, în cari sunt lucrători de lemn, nu au nici un petec de pământ, nici pădure, nici pășune și trebuie numai decât împroprietărite din masivul Bánffy, iar celelalte — dacă nu li se complectează tot deacolo — li se taie firul existenței, și la comunele de munte și la comunele de deal.

Tot în această intervenție este dovedit prin însuși expertii Min. de Domenii și Preș. a Comitetului Agrar, că chiar comunei Retița i s'a dat și nu până la cota legală disponibilă păduri în terene defrișate — deci pășuni — și pășuni în pădurile rezervate pentru tăere societăților exploatare, a căror contracte sunt isbite de nulitate sub raport agrar.

Pe când ne rugăm, ca această cerere de revizuire a Casei Pădurilor, pe care — fiind organul ministrului — nu o leagă nici un termen de revizuire, să fie considerată dimpreună cu memoriul indicat, constatăm,

că tocmai *lis pendens* art. 180, p. 5 și 147 a Proc. civ. a împiedecat Comisia județeană, să considere ca lucru judecat hotărârea 84|1923 precum tot aceasta împiedecă în urma contestației noastre, ca hotărârea No. 506|1924 a Comitetului Agrar — edificată pe aceeași bază dar amplificată cu dizpoziții și la alte comune, cari nu au stat în instanță — să fie considerată ca *res judicata*, ci dimpotrivă trebuia considerată ca neexistentă de drept la instanțele inferioare, fiindcă *accessio cedit principali*. Iar pentru Comitetul Agrar se impune anularea hotărârei 84|1923 și revocarea tuturor hotărârilor aduse în cauză, afară de anularea pronunțată pentru societățile exploatoare prin hotărârea 93|1923, neîndestulitoare însă — de aceea atacată în parte — fiindcă trebuia să pronunțe și anularea p. VII, pentru că altfel rămân scutite terenurile de pădure pentru proprietar și trebuie exclusă posibilitatea exploatării mai departe, urmând ca masivul păduros să se distribuie între comune.

Afară de aceasta instanțele inferioare trebuia să considere excepția *litis pendentis*, fiindcă aceleași considerațiuni și constatări ca și în memoriul Casei Pădurilor, au fost făcute în urma anchetei provocate de apărare prin delegatul Ministrului de Justiție, Cons. de Curte dl Bălășescu, iar raportul acestuia cu intervenție de remediare, deci revizuire a dlui Ministru de Justiție G. Mărzescu sa înaintat dlui Ministru de Domenii și Președinte a Comitetului Agrar, dela care rugăm să se rechiziționeze imediat și eventual asupra conținutului a se lua declarațiunile dlui Ministru de Justiție Mărzescu și a dlui Consilier de Casație Bălășescu.

Este evident prin urmare, că sunt 2 excepții *litis pendentis*, în urma cărora hotărârea 84|1923, hotărârea 29|1923 și 506|1924 — descitate — nu au autoritatea lucrului judecat, ci dintr-o parte hotărârea Comisiei județene trebuie anulată și reformată în calea revizuirii, iar hotărârile Comitetului Agrar întemeiate pe această hotărâre nulă și nevalidă, trebuie ipso jure revocate.

Aceste consecințe de drept se impun și în urma revizuirii introduse de subsemnatele comune, cari toate sunt în termen, de a cere revizuirea și anume:

1. Retița și Dealul Botti, fiindcă art. 60 L. A. și 99—105 Regulament în privința procedurilor nu au

fost observate, fiindcă la Com. de ocol Huedin cu hotărârea No. 462 1921 s'a făcut exproprierea în total a întreg domeniului Gh. Bănffy fiind toată întinderea de peste 12000 jug., necesare ca păduri și pășuni comunale pentru 12 comune și cătune, dar asupra împroprietărilor ca pădure și pășune comună această instanță nu s'a pronunțat. Deci hotărârea instanței II a Comisiei județene nu-și poate avea locul, chiar dacă pretinsa afișare s'ar fi făcut, ceeace nu e legală numai cu iscălitura grefierului, întrucât art. 62 c. indică Comisia de Ocol ca prima instanță, iar Comisia județeană e numai instanță de apel, iar la instanța de ocol comunele numite *nu* au fost citate pentru împroprietărire atunci.

Cum prin urmare în fond chestiunea nu poate fi judecată în apel fără instanța primă, este clar că hotărârea 84|1923 este isbită de nulitate și reviziunea e în termen.

2. Toate celelalte 10 comune și cătune subsemnate în procedura anterioară nu au fost citate niciodată nici la Comisia de Ocol nici la cea județeană și nici n'au fost afișate, deci formele de procedură nu s'au îndeplinit și este o lipsă de orice sensibilitate juridică și legală, de a atribui autoritatea lucrului judecat față de niște partide, cari niciodată nici într'un chip nu au stat în instanță, ci numai acum în procedura de față și-au făcut inmixtiunea în cauză, pentru apărarea dreptului lor încălcat în formă și fond.

3. Fiindcă toate comunele subsemnate au luat act oficial de conținutul hotărârei 84|1923 numai cu ocazia desbaterii din 27 Iunie 1925, dar această hotărâre nicidecum niciunele comune nu s'a înmănuat,

în consecință, în vederea art. 57 și 77 precum și 60 ult. al., considerând, că legea cere „înmănare“ — ceeace nu s'a făcut — comunele — neexistând nici măcar un afișaj legal — sunt în termen de revizuire, iar Casa Pădurilor, ca organ a Ministerului Domeniilor și Ministrul de Justiție, nici că sunt legați de termen, deci nimic nu se opune, ca revizuirea să se opereze, hotărârea 84|1923 a Comisiei județene, să fie anulată și aprobându-se hotărârea No. 462|1922 Comisia de Ocol Huedin prin care se pronunță integrala expropriere a proprietății Gh. Bănffy, să fie confirmată, iar toate hotărârile ce se bazează pe hotărârea 84|1923 — afară de anularea pronunțată sub No. 93|1923 — din

partea Comitetului Agrar, să fie toate revocate și anulate împreună cu hotărârea No. 50|1925 a Com. de Ocol și 846|1925 Comisia județeană.

Aceste din urmă, fiindcă s'a dat proba evidentă, că nu era la mijloc autoritatea lucrului judecat, fiindcă sentința, în principiu „*facit legem inter partes*“, numai dacă părțile au stat în lege.

Aceasta n'o poate împiedeca, accidentul că în urma schimbului în persoana apărătorului moșilor, un alt avocat intervenit incidental numai pentru una comună, fără a cunoaște fondul cauzei și fără încredințare dela partidă, a cerut pentru Retița urcarea cotei complimentare la 826 jug. în vederea hotărârei 506|1924, fiindcă la desbatere, informat de comuna Retița, pe care singură o reprezenta, a revenit asupra cererii și a solicitat aprobarea hotărârei 279|1924 Com. de Ocol Huedin, prin care se destina 600 jug. comunei Retița la punctul „Cuciulatu“, ocupat ilegal de „Regatul-Mare“.

A constitui un argument pentru toate comunele din o cerere greșită și rectificată a unui apărător incidental, care a venit în cauză numai fiindcă apărarea veche a Moșilor trebuia atunci să renunțe în urma divergențelor între comune, arată, cât este de șubredă întreaga motivare a Comisiei județene.

Nu mai puțin șubredă este această motivare, întrevăzând că autoritatea lucrului judecat nu poate opera, nici scutirea proprietarului, care și-a rezervat cota prescrisă de art. 32 la proprietatea sa din Bonțida, unde își are castelul și domiciliul stabil și nici o scutire pe temeiul art. 36 neavând industrie sau instalație industrială, nici scutirea mai ales a societăților exploatoare cu cari a contractat contele Bănffy în fraudem legis vânzarea pădurilor, singurele păduri bătrâne și masive, din cari se pot constitui păduri comunale.

Acestor scutiri pronunțate nelegal cu hotărârea 846|1925 Comisiei județene se opune într'adevăr întâi autoritatea lucrului judecat, fiindcă față cu societățile exploatoare „Râul-Alb“ și „Regatul-Mare“ s'a anulat hotărârea 84|1923 de scutire din p. IX, deci nu era voie, nici logic, ca instanța de apel să revină la aceeaș scutire și să o pronunțe din nou.

Cu atât mai puțin, fiindcă hot. 506|1924 a Comitetului Agrar, care conține numai o opinie — altfel total greșită a dlui Marțian — și nu

o expertiază cum o cere procedura, în art. 350, reproducând în ediția aflătoare la Com. jud. fals raportul dlui Marțian, ne-am înscris în fals și am dovedit acest fals chiar cu scrisoarea dlui Marțian, când își atribue alegațiunea, că contractele societăților exploatoare ar fi fost încheiate înainte de 1 Dec. 1918 și astfel se produce pentru scutire un argument anulat chiar prin hotărârile No. 84|923 Com. jud. și 93|1923 Comitet Agrar.

Cum art. 463 Pr. pen. rom. ordonă, că „dacă procesul în cursul căruia s'a născut incidentul de fals criminal, este un proces civil, se va amâna procedura sa, până când instanțele criminale vor da deciziunea lor asupra falsului“, este evident, că după ce falsul l'am dovedit cu cererea anexată la dosar, nu era admisibil, să judece Com. jud. conținutul hot. 506|1924 până când nu s'ar fi dovedit și pe cale penală, ceea ce am dovedit și în procedura agrară, că contractul din chestiunea „Regatul-Mare“ ca cesionar a soc. „Bihar-Szilágyi“ tot așa ca și contractul „Râului-Alb“ sunt încheiate după 1 Dec. 1918.

Dar chiar abstrăgând dela acest moment, On. Comitet Agrar va întrevede, că nu i se poate atribui autoritatea lucrului judecat hotărârei No. 506 deoparte fiind expertiza dlui Marțian unilaterală și necontrolată, nici că era ordonată de Comitetul Agrar, ci era numai un act de anchetă, dispus de Minist. Dom. cu „marschrouță legată“, indicându-se în total, ca bază de procedură hot. 84|1923 și necomunicând cu Dsa hot. 93|1923, de altă parte fiindcă era în flagrantă opoziție cu raportul Casei Pădurilor și constatările delegatului N. Bossie, care prevedea integritatea expropriere și îndestularea tuturor comunelor interesate cu pădure și pășune.

Acestei hotărâri, care reproduce numai opinia dlui consilier Marțian, care nu era organul oficial al Comitetului Agrar, opinie combătută de noi și pe baza prejudiciului dovedit prin dl Buhescu, prin care se prevedea scutire înainte de a vedea terenul, nu i se poate atribui autoritatea lucrului judecat, cu atât mai puțin, fiindcă expertiza cerută prin proc. civilă obligatoare conf. art. 78 L. A. în reforma agrară pretindea, ca să se numească un expert din partea comunelor interesate, de altă parte din partea proprietarului, în urmă din partea Statului și peste toți aceștia să se institue un expert

al Tribunalului: în cazul de față Comisia județeană.

Mai presus de toate însă nu poate fi vorba de res judicata și nici că o putea aplica Comisia județeană hot. 506|1924, fiindcă comunele Buteni, Călata mare și Rogojelul precum și cătunele Frăsinet și Scind, nicicând nu au fost în cauză la instanțele inferioare agrare, nici opinii silvice n'au fost pregătite, nici necesitățile studiate, deci e juridicește imposibil, că ultima instanță să decidă în cauza unor partide, cari n'au stat în instanță, „de nobis sine nobis“.

În consecință hot. 506|1924 este numai reproducerea unei opinii, prin care se dovedește odată mai mult, că hotărârea No. 84|1923 Com. jud. era nelegală și că exproprierea începută de Com. de Ocol trebuia continuată în favorul tuturor comunelor interesate, dintre cari dl Marțian luase în socoteală numai pe unele și nu pe toate cele subsemnate, cum ar fi trebuit, dacă ar fi făcut, cum era de așteptat, un plan de asamblu despre moșiile contelui Bánffy, Urmánczy, Tischler și Burger în raport cu toate comunele interesate, ceea ce nefăcând, contele Bánffy a fost expropriat lăsându-i pădurile, baronul Bánffy nu a fost deloc expropriat, iar la Urmánczy toată pădurea e propusă pentru scutire în favorul soc. „Kalotaszegi“, ruinând astfel tot complexul de comune convergente, lipsindu-le de păduri, temelia vieții lor.

Ținem a adăuga, că tocmai hot. 84|923 jud. este anulată prin hot. 506|1924 de alte comune. Prin una se prevede exproprierea numai pentru Rețiștea și Dealul Botii, în cealaltă și pentru alte comune și se ordonă continuarea exproprierii în favorul acestor comune.

Dacă prin urmare hot. 84 ar fi definitivă și validă de drept, atunci nu se putea aduce hot. 506, fiindcă după art. 139 L. R. A. invocată altfel greșit de Com. jud., o expropriere pentru fiecare moșie sau parte, s'ar putea face numai o singură dată, deci dacă s'ar fi făcut legalmente pentru Rețiștea, nu s'ar fi putut ordona continuarea după hot. 84|1923 jud. cu hot. 506|1924 Comitet Agrar.

Însuși faptul diriment, că s'a ordonat continuarea exproprierii, arată, că exproprierrea hotărâtă sub No. 84|1923 nu era definitivă nici executorie, deci nu avea nici autoritatea lucrului judecat, chiar după exegeza Com. județene.

Această exegeza este altfel un comentariu eronat al legii, fiindcă exproprierea pentru păduri și pășuni, cari trebuie create ori complectate, nu se face și nici că se poate face deodată, ci se face și se poate face numai consecutiv, în raport cu necesitățile dovedite, cu opiniile silvice și alte instrumente pentru fiecare comună, în șirul în care se înfățișează opiniile silvice ori comunele cu revendicațiile lor, rămânând proprietarului numai prisosul după îndestularea tuturor comunelor interesate.

Această exegeza greșită a Com. jud. este cu atât mai puțin la loc, fiindcă este greșit comentariul, că exproprierea ar fi o afacere de drept numai între proprietar și Stat, fiindcă scopul legii din art. 1, 24 și 32 L. R. A. arată, că exproprierea trebuie să se facă pentru păduri și pășuni în favorul comunelor, până la cota necesităților, deci Statul fiind numai organ intermediar, și partidele interesate fiind comunele, cari au dreptul de a solicita în instanță cota lor, exproprierea evident nu se poate face nici încheia, fără concursul tuturor comunelor interesate și exproprierea începută pentru o comună trebuie continuată pentru toate comunele și numai atunci se poate considera ca încheiată și numai în acest înțeles se poate expropria una singură dată, — repetăm — pentru fiecare comună și nu pentru tot complexul, care nici n'a stat în discuție ori instanță.

Din toate aceste rezultă, că prin hot. jud. 84|1923, chiar dacă s'ar califica greșit ca definitivă, nu se poate considera ca încheiată exproprierea referitor la alte comune, cari nici că au stat în instanță și nu i se poate atribui încheierea exproprierii nici hotărârei 506|1924 a Comitetului Agr., fiindcă această conține numai indicațiuni și ordonarea continuării exproprierii referitor la câteva comune, iar instanțele inferioare aveau îndatorirea, ca cerând opiniile silvice, să judece conf. procedurii exproprierii, în raport cu toate comunele interesate.

Între aceste comune erau acele, a căroră apel l'a primit Comisia jud. și acele, a căror intervenție în apel o respinge pe motivul, că nu s'ar fi formulat în scris apelul, pecând la proces verbal sunt depuse și semnate de avocat concluziunile de apel și cum aceste comune nu au fost citate nici la ocol nici la județ, adesiunea lor este în termen, care numără numai dela înmânare,

ori publicare, ori afişare, cecece pentru comunele respinse, cari nu au stat în instanță, nu este cazul. Observăm altfel că Rogojelul a înaintat apel și la Com. de Ocol direct.

Judecând deci în întreg complexul chestiunea, este evident, că înlăturând pretextul rei judicateae, Com. jud., trebuia să judece cererea pentru exproprierea integrală și fără scutiri a moșiei Gh. Bánffy.

În aceasta nu o împiedeca nici legea dela 1 Iulie 1924, fiindcă exproprierea pentru Retișea era pronunțată de instanța primă cu hot. 462|1922, deci într'un timp, când legea aceasta nu era încă în vigoare și cum „lex posterior ad priorem trahi non potest“. Cum legea nu are putere retroactivă la cazurile în curs, este clar, că scutirea materialului lemnos nu este aplicabilă în cazul de față, deci nu se pot pune în vigoare prin aceasta tangentele contractele nule și nevalide după legea agrară.

Dacă în acest chip s'ar încerca, de a comenta legea pentru scutiri, când legea agrară consacră în art. 4 indisponibilitățile față de înstrăinări efectuate dela 1 Dec. 1918, cum legea agrară face parte din Constituție, legea dela 1 Iulie 1924 — fiind neconstituțională — este și rămâne neaplicabilă și încât Comit. Agr. ar fi și instanță de Casație el însuși trebuie să înlătore aplicarea și să decreteze neconstituționalitatea legii în senzul discutat.

O aplicare în sensul societăților exploatare adoptată de Com. jud. ar duce la un adevărat dezastru silvic al țării, fiindcă atunci e destul, ca ori și când să vândă proprietarul pădurile și să taie în curs de 2 ani materialul lemnos, deci să frustreze comunele de pădurile, ce le compet conform L. R. A., să devasteze aceste păduri fără milă și să creeze Karst dalmatin în Transilvania, care și numele și-l poartă dela păduri, cari formează bogăția principală a țării și existența tuturor muntenilor, în prima linie a moșilor.

Din cele expuse se impune concluziunea, că numai integrala expropriere a moșiei Gh. Bánffy și distribuirea lor conform convențiunii încheiate între toate comunele, răspunde și la exigențele juridice și la necesitățile inexorabile economice.

Inceputul s'a și făcut referitor la comuna Retișea, cu opinia silvică, semnată de ing. silv. Ionescu, de dir. silv. Precup și de delegatul Timoc, opinie care, pecând stă în contradicere cu opinia neautorizată a dlui cons. Marțian, pe atunci fine

cont de angajamentele șefului Departamentului Domeniilor, rostite prin dl Cipăianu la 20 Iulie 1924 în Huedin.

Cum este dovedit, că aceasta opinie este *întâia*, care s'a desbătut la instanța *întâia* — Com. de Ocol — pecând opinia Golgoteanu, ce a indus în erare Comisia jud. de a aduce hotărârea No. 84|1923, nicidecum nu a fost prezentată instanței prime, este evident, că în contra opiniei silvice, cerută la art. 34 L. R. A. nu era voie să judece nici Com. de Ocol, nici cea județeană.

Comisia de Ocol într'adevăr, când în procedura actuală a decis *întâia* dată sub No. 279|1924, s'a conformat opiniei silvice, acordând terene de pădure comunei Retișea la „Cuciu-latu“, ocupat pe nedreptul de „Regatul-Mare“.

A venit însă Comisia județeană cu formula greșită a lucrului judecat și a impus acestei comisii de ocol cu Deciziunea preparatorie No. 109|1925 din 1925, ca să aplice hotărârea No. 84|1923 județ. și 506|1924 Comit. Agrar, contra opiniei silvice, care legea și regulamentul o indică ca directivă.

Această eroare de drept și de fapt a Comisiei județene iese cu atât mai izbitor în relief, fiindcă hotărârea No. 846|925 destinează ea însăși terene de păduri și pășuni, cari nu erau prevăzute nici în hotărârea 84|1923 județ. nici în hot. 506|924 Com. Agr., nu aplică nici cota nici extensiunea prevăzută acolo, suprimă terene acordate prin acele și acordă neprevăzute acolo, deci se vede sililită a înlătura faptic autoritatea invocată de el a pretinsului lucru judecat, dând prin aceasta o nouă dovadă, că fără o complectă dărâmare a așezământului creat prin hotărârea 84|923 și a tuturor hotărârilor ulterioare, afară de hot. Com. Agr. 93|923, nu se poate îndeplini reforma agrară în masivul Bánffy, creând și întregind pășuni comunale pentru satele subsemnate.

O probă mai mult, pentru această necesitate de „tabula rasa“ o dovedește duplicitatea prețului, care în hot. 84|923 jud. este evaluat într'un chip excesiv și împotriva tarifului legal în vigoare, pentru expropriere de păduri a guvernului anterior, la 1440 lei jugărul, pe când pentru aceleași terenuri pe baza opiniei silvice se prevăd alte prețuri scăzute conform mediei până la 1912 — cinci ani — deci o duplicitate în prețuri, cu atât mai gravă și nedreaptă, fiindcă nu cadrează cu di-

feritele naturi de teritorii și arborete afectate comunei Retișea, de oarece 193 jug. sunt păduri seculare, restul tinere pâlcuri și 249 jug. terene goale din hot. 84|923, din ce rezultă că prețul unic pro jugăr, nu cadrează nici cu media faptică nici cu prescripțiile art. 53 din lege și nici cu tariful legal, în vigoare la exproprierea silvice.

Din această cauză, comunele au și făcut recurs la Curtea de Apel și cum cuvântul ultim este rezervat și revizuirii, cerem ca și pentru înlăturarea duplicității prețului, să se anuleze hot. 84|1923 jud., respectându-se opinia silvică, semnată Ionescu-Precup-Timoc.

Anulând această hotărâre și revocând pentru motivele contestației făcute hotărârile Comitului Agrar contestate, se impune integrala expropriere a masivului Bánffy, fiindcă cele 5385 jug. de pădure, acaparate de proprietar și societăți speculatoare, nu sunt nici măcar suficiente față de media necesităților comunelor subsemnate, constatate și în convenția anexată procesului verbal, constatate și de opinia autorizată a delegatului N. Bossie și de opinia legală și competentă a Serviciului silvic, Ionescu, Precup, Timoc, cari toate anulează „opinia“ necompetentă, greșită în fond și formă, fățiș violatoare a legii agrare, a cons. Golgotean, înaintată fără regiunea și ocolul silvic — serviciul Statului — cu *una zi* înaintea hotărârii No. 84|1923 județene, cum o anulează altfel și raportul Marțian.

A da pradă acestor societăți exploatare singurele păduri bătrâne, cari sunt de fapt și după raportul Casei Pădurilor singur acomodate pentru păduri comunale, a da pășuni în păduri și a admite, ca aceste sub titlul de material lemnos, să fie devastate în curs de 2 ani, este a decreta ruina comunelor subsemnate și un sacrilegiu față de interesele superioare și permanente ale Statului Român, jertfindu-le aceste speculei fără podoare și traficului de influențe.

Suntem în drept a sublinia cuvântul „speculă“ cu atât mai mult, fiindcă este dovedit prin presa nedesmințită — ne provocăm la numărul din 31|VII a. c. a ziarului „Cuvântul“ — că urmașa societății ovrești „Bihar-Szilágy“ soc. „Regatul-Mare“, care nu are nici o instalație și s'a îndeletnicit cu ajutorul directorului său și muncitorilor ovrei aduși din Maramureș cu excluderea populației băștinașe, cu export de

lemne în Ungaria, unde după datele ce se pot rechiziționa dela Marele Stat Major, lemnele se rechiziționează pentru fortificații pasagere contra României — soc. an. „Regatul-Mare“, zicem, a vândut devastatorului de păduri Maurițiu Tischler, cunoscutul pansemit și soțului său internațional Maurițiu Frenkel cu 16,000,000 lei pădurea ce o cumpărase cu 5 milioane lei și a cărei scutire o solicită.

Și dreptul istoric și considerații de existență ale moșilor și condițiuni strategice, cari cer o poporațiune multumită și *nu* monopolul silvic al unor speculatori internaționali, pretind în consecință înlăturarea speculei ilicite înscenată contra legii cu scutiri de vânzări a unor păduri, ce integral se cad — după L. R. A. — comunelor subsemnate.

Nu este voie, în vederea intereselor supreme ale Statului național românesc, ca să se repete cazul dela Albac, satul lui Horea, unde dându-se păduri supuse expropriării în favorul moșilor la ovreii pansemiți internaționali Grosz et Comp. înregimentați sub egida unei bănci, moșii au intervenit în arme pentru pădure zicându-le celor ce încercau să taie, cuvintele: „fiecare copac costă un cap de moș!“, și au determinat Ministerul la rezilierea contractului plătind despăgubiri.

Nu e voie să se repete nici înscenările de procese pentru rebeliune, ca la Răchițele.

Dimpotrivă dreptul și legea, trecutul și viitorul Țării românești, reclamă, ca dealungul Munților Apuseni și mai ales și sub piscurile Vlădesii, să se facă dreptate și numai dreptate în aplicarea reformei agrare.

Dreptate însă nu se poate face, numai expropriind conform legii, integral moșia Gheorghe Bánffy, înlăturând orice scutire a societăților exploatoare și respectând desideratele, formulate în convenția de așezare a comunelor, aplicată prin experți la harta de ansamblu în ședința din 27 Iunie 1925 a Comisiei județene, când s'a înfățișat harta de ansamblu, pregătită *nu* de organele silvice, ci de administratorul proprietarului, ing. silv. Wentzel, pentru ca încă odată să se illustreze atmosfera, în care luptă moșii pentru dreptul lor de 7 ani de zile.

Această luptă s'a purtat până acum cu armele dreptului și o credeau încheiată, în urma angajamentelor guvernului, care a pus în vedere satisfacerea până în 15 Sept.

1924 și de aceea în conștiința dreptului, rugăm onor. Comitet Agrav, să anuleze toate hotărârile atacate și contestate, să enunțe exproprierea integrală a moșiei fostului conte Gh. Bánffy, să înlătore orice scutire în favorul proprietarului ori societăților exploatoare și să dispună crearea ori complectarea pădurilor și pășunilor comunale, pe temeiul convențiunii încheiate între subsemnatele comune, ordonând Casei Pădurilor, de a face un operat tehnic de distribuire în fața locului, conform indicațiilor din convențiune.

Astfel lucrând, se va face sfântă dreptate, va reveni liniștea tulburată în sufletele din Munții Apuseni, se va respecta angajamentul guvernului

și cuvântul M. S. Regelui, iar Avram Iancu din ceruri își va vedea împlănit testamentul :

„Luptătorii cu armele dreptului vor redobândi drepturile pierdute!“.

Cluj, la 18 August 1925.

Cu distinsă stimă:

Comunele și cătunele: Retița, Mărgău, Calata mare, Buteni, Rogojel, Ciula, Bociu, Săcuiu, Frăsinet, Scind, aparț. com. Retița, Dealul Botii, Giurcuța de sus, Giurcuța de jos aparț. comunei Beliș, județul Cojocna, prin procuratorul lor legitimat:

(ss) Dr. Amos Frâncu
advocat

INFORMAȚIUNI

Domnul prof. A. C. Cuza în propaganda adevărului.

Domnul prof. A. C. Cuza zilele trecute a fost la Baia în județul Suceava, unde au venit peste 10 mii de săteni, de s'au adăpat dela cuvântul adevărului. Este foarte curios, că au venit și trei miniștri în propagandă electorală cu ocazia alegerilor pentru Camerele agricole. La întrunirea pe care au ținut-o acești miniștri, cu mare greutate și cu multă oboseală a organelor administrative, precum și de frica jandarmilor au fost poate vr'o 200 (două sute) țărani.

În județul Dorohoiu, dl prof. Cuza a avut 13 întruniri în 2 zile unde pretutindeni au avut între 5—10 mii oameni.

Zilele aceste va merge în județele Botoșani, Tecuci și Bacău, unde este rugat să se ducă, de către delegații satelor, județelor respective.

În ziua de 6 Sept. a fost la Tecuci unde s'a sfințit drapelele secțiilor Ligii din oraș și județ.

Te pomenești, că guvernul va înstitui starea de asediu în toată țara de frica dlui prof. A. C. Cuza.

*

Francezii la lucru, la Căminul Cultural Creștin din Iași.

În ziua de 20 August oaspeții francezi („Réunion d'Eylau“) sosiți cu o zi mai înainte în Iași, au continuat vizitarea orașului. După amiază au fost, de au vizitat pe studenții români, cari lucrează cu brațele lor la facearea Căminului. Francezii entuziasmați, nemai văzând și ne mai auzind de așa ceva, s'au apucat de lucru, ajutând și îndemnând la muncă pe studenții ieșeni.

Cu toate intervențiile autorităților române de a opri pe distinșii oaspeți să lucreze alături de studențimea creștină, francezii în mod demonstrativ au refuzat, lucrând mai departe.

Din partea L. A. N. C. erau de față dnii prof. A. C. Cuza și general I. Tarnovschi.

*

Procesele căpitanului invalid Gh. Beleuță, din 2 Septembrie 1925 dela Consiliul de Război al Corpului 6 Armată, s'au amânat din cauza necomplectării formelor de procedură.

Apărarea era reprezentată prin dnii dr Amos Frâncu, dr Valeriu Roman, dr Valeriu Pop, Angelo Stătescu, dr Ion Istrate și Căpitan Gh. Ioan.

*

Din Craiova. În Craiova s'a oploșit de vr'o câțiva ani un circomicis de proveniență galițiană anume Horia Țăriceanu, sau după cum îi zic Craiovenii care nu-i știu adevăratul nume, Tartariciu.

Acest Țăriceanu — recte Leon Hartmann — ziarist de meserie, — după chipul și asemănarea celor dela „Adevărul“, „Dimineața“ & Cie — reporter la „Lupta“ lui Fagure — Honigmann continuă să împrăște rând pe rând pe toți oamenii politici și intelectuali, când plătit de unii ca să'njure pe alții, când vice-versa. Pentru faptul de soiul acesta a încasat anii trecuți câteva corecții bine meritate. Acum de curând a încercat să stropască cu noroiu pe bătanul ziarist craiovean Const. Iovipale. Cu tot casse-tête-ul ce purta

asupra sa dela prima corecțiune ce suferise dela lt. Boțoiu, a mai primit o corecțiune dela dl N. C. Iovipale, fiul celui insultat chiar în sala tribunalului.

Comițând și diverse excrocherii, cu una i'sa înfundat. Banca de Scont din Craiova fiind excrocătă de numitul H. Tăriceanu (Leon Hartmann), — în ce mod și cu ce ocazie, nu știm — l'a dat pe mâna Parchetului, ca e a dispus arestarea jidanului; peste 2—3 zile a fost pus un libertate, rămânând să-l judece. De altfel și alte instituțiuni și persoane au introdus reclamații contra intrusului în acelaș senz.

Ceeace ne miră mult este că Otenii permit ca fițuica „Știrea“ a lui Hartmann, să apară improșcându-i așa cum îi convine jidanului la îndemână. Știm că la Craiova este un Sindicat al Presei în care se află oameni cinstiți și buni români, tot acolo se află și justiție cu oameni de seamă cari își vor face datoria.

*

Din Bacău. Ca să fii bun român nu înseamnă să te mulțumești cu simpla afirmație că ești român — urmaș al Romei.

Intoarceți-vă ochii către cei mulți cari sufăr; aplecați urechea către miile de creștini ce-au ajuns slugi la jidani, îndeplinindu-se astfel preceptele talmudului.

Se știe că murdăria, e specific jidănească. Pentru a masca acest lucru, știut de toți, jidanul caută să aibă în casa lui o servitoare creștină. Din moment ce această româncă a trecut pragul jidanului, fața casei s'a schimbat, împrumutând acea notă specific creștinească — curățenia

Acest procedeu a fost aplicat și de Moritz Herșcovici din Bacău Str. Precista No. 3, luând în serviciu pe fata Maria Cozma.

Această fată, nu mult timp după intrarea în serviciul jidanului, a fost internată în spitalul „Pavel și Ana Cristea“, după ce nefericita copilă a încercat să se sinucidă.

Motivul e că fata, cerea din când în când voie stăpânului să se ducă pe acasă să mai mângâie ultimile clipe a unei mame văduve și bătrână.

Pentru jidanul brută, era un deliciu. Era momentul fericit când putea ca refuzul să-i fie însoțit de o sfântă de bătaie să-i treacă dorul de mamă-sa.

Azi așa, mâine-așa, biata fată luându-se pe gânduri s'a otrăvit; din fericire sunt speranțe de salvare.

Criminalul e în cercetarea poliției. Ști-va ea, oare să-și facă datoria în conștiință?

*

Autoritățile bat. În comuna târg Puești din județul Tutova, datorită unei împrejurări necunoscute, niște monumente din cimitirul jidovesc au fost răsturnate. Jidanii de acolo numai decât au denunțat pe locuitorii Costică Juiga, C. Iorgu, I. Ciornovalic, Gh. Nicolau și Gh. Albu, membrii a L. A. N., cari au fost arestați și bătuți la postul de jandarmi. După cercetări de câteva zile, găsindu-se neintemeiată denunțarea, au fost puși în libertate. Nu s'au prea grăbit oare jandarmii cu măsurile lor abuzive și ilegale?

— În comuna Mîlova din județul Arad, plutonierul de jandarmi Novac dela postul Conop, în urma reclamației jidanului Manheim, a bătut pe elevii de școală Pavel Crișan, Ion Sirian și Eugen Ganea precum și pe țaranul Vasile Socașanu. Jidanul pretinde, că aceștia i-au spart un geam dela casa sa. Jandarmul sotic și gata întotdeauna în slujba jidanului prin bătaia și teroarea deslănțuită asupra copiilor, i-a forțat să dea câte o declarație, prin care să recunoască fapta, ceeace a și obținut, apoi încheind acte le-a înaintat Tribunalului din Arad.

Oare nu sunt aceste abuzuri și ilegalități? Când cel ce este chemat să execute legea, esă din cadrul ei, are oare dreptul la protecția legii?

*

O scrisoare, primită de căpit. Gh. Beleuță, răspuns la „Chemarea“ sa pentru înființarea unei gazete zilnice în Capitală, dintr'un sat din Ardeal :

Domnule Căpitan,

„Pătrunși de cuvintele calde și sincere ale „Chemării“ dvoastre și de scopul măreț ce-l urmăriți, subsemnații venim și noi a ne înscrie cu acțiuni pentru fondul ziarului căruia voiți să-i dați ființă.

Dorindu-vă curaj, putere de muncă și deplină reușită în lupta național-creștină ce o duceți, rămânem cu aceeași nădejde în Dzeu, că vom ajunge zile mai bune. (ss) Chiril Dimitrovici 10 acțiuni; Dr. Augustin Seleș 10; Dr. Tiberiu Moise 5; Livia Dr. Moise 5; Cosma Dimitrovici 2, Traian Văcărescu plugar 1; Timotei Munteanu student 1; Ilie Radu student 1; Iosif Luchici 10; Iosif Bololoiu 10; Dimitrie Ungureanu plugar-proprietar 2; Vasile

Seitineanțu plugar-proprietar 1. Totat 58 acțiuni“.

Domnii membri propagandiști sunt rugați a lua exemplul și a stăruii în cercurile respective pentru subscriere de acțiuni.

În numărul viitor al revistei vom da totalul acțiunilor subscrise până la acea dată.

*

Dela Direcțiunea Regională C. F. R., Cluj. De curând, în contra tuturor așteptărilor și spre sfidarea întregului personal creștin din Regională, a fost reinstalat în șefia controlului telegrafic jidanul Schwartz, care se iscălește doctor. Se știe, că acest jidan, judecat în mai multe rânduri pentru fals în acte publice și de mai multeori mutat pe cale disciplinară dela un biou la altul, fiind de douăori suspendat din serviciu, în anul trecut a bătut cu boxul, în plin oficiu, un impiegat de biou creștin, provocându-i o hemoragie îngrijorătoare ce era să-l coste viața.

În urma acestui fapt jidanul Schwartz a fost din nou mutat, tot din motive corecționale, la un alt biou. Aici jidanul, lovindu-se de o muncă mai grea, s'a dovedit incapabil și după un an de zile este delegat să conducă bioul controlului telegrafic din Regională.

Dat fiind importanța acestui post, întrucât este vorba de controlul tuturor telegramelor secrete și confidentiale ce vin dela București, mai ales dela Marele Stat-Major al Armatei, credem, că instalarea jidanului Schwartz la conducerea acestui biou constituie un act antinațional, condamtabil.

Ca reprezentanți ai opiniei publice adevărat românești, veghetori și străjeri în toate manifestările vieții publice românești, facem răspunzători de gestul antiromănesc de mai sus atât pe dl director Regional Hossu, cât și pe dl C. Colțescu.

*

Manuscrisele și toate chestiunile privind redacția se vor adresa secretarului de redacție: Căp. Gh. Beleuță Calea Victoriei No. 38. Chestiunile privind administrația revistei se vor adresa dlui Simeon Mitea, str. Bob No. 7. Atragem atenția să nu se facă nici un fel de plată, decât contra chitanță semnată de dl Mitea.